

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ ДЛЯ
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0359-1а-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські
мови та літератури (переклад
включно)
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Силиченко Катерина Андріївна

Керівник к.пед.н., доц. Надточій Н.О.
Рецензент д.ф.н., проф. Пахомова Т.О.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської філології

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно)

Освітня програма Мова і література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« _____ » _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

СИЛИЧЕНКО КАТЕРИНИ АНДРІЇВНИ

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Застосування проектноі методики для підвищення мотивації вивчення англійської мови студентами немовних факультетів»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) к.пед.н., доцент Надточій Н.О
затверджені наказом ЗНУ від «04» травня 2020 року № 511-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 10 грудня 2020

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту)

теоретичні засади впровадження проектноі методики для підвищення мотивації вивчення англійської мови студентами немовних факультетів

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) розглянути метод проектів як складову навчання студентів англійської мови; 3) виявити систему засобів

для підвищення мотивації студентів немовних факультетів; 4) перевірити ефективність запропонованої методики

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Надточій Н. О., к.пед.н., доц.	05.05.2020	05.05.2020
Розділ 1	Надточій Н. О., к.пед.н., доц.	15.06.2020	15.06.2020
Розділ 2	Надточій Н. О., к.пед.н., доц.	05.09.2020	05.09.2020
Висновки	Надточій Н. О., к.пед.н., доц.	15.11.2020	15.11.2020

6. Дата видачі завдання 05.05.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2020	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2020	виконано
3.	Написання вступу	червень 2020	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	серпень 2020	виконано
5.	Написання практичного розділу	вересень 2020	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2020	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	грудень 2020	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2020	виконано
9.	Захист	грудень 2020	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

(підпис)

К. А. Силиченко

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Н. О. Надточій

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

В. А. Бережний

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 54 стор., 52 джерел.

Об'єкт дослідження: процес навчання англійської мови на старших курсах студентів немовних факультетів рівня освіти «Бакалавр».

Предмет дослідження: особливості застосування проектної методики на старших курсах немовних факультетів рівня освіти «Бакалавр» як засобу підвищення мотивації вивчення іноземної мови.

Мета роботи: підвищення мотивації вивчення англійської мови у студентів немовних факультетів при застосуванні проектної методики.

Теоретико-методологічні засади: загальні положення вікової психології, методики викладання іноземних мов (К. В. Зозуля, О. Ю. Коваль, В. Г. Павленко, Е. С. Полат, Л. Й. Олійник, О. В. Денисова, С. В. Щербина, Л. М. Болсуновська, Н. М. Шленська, К. М. Чала).

Отримані результати: проведене дослідження показало, що застосування проектної методики сприяло покращенню знань з англійської мови та підвищенню рівня володіння іноземною мовою з базового (*Elementary*) до середнього (*Intermediate*) та вище середнього (*Upper-intermediate*). В процесі експериментального навчання, студенти вдосконалили свою лексичну та граматичну компетенції та проявляли більшу активність та зацікавленість процесом навчання. Проведене дослідження продемонструвало ефективність застосування проектної методики в навчанні студентів немовних факультетів, що доведено як підвищенням рівня знань за результатами тестування, так і збільшенням показників загальної академічної успішності студентів. В результаті проведеного дослідження підвищилась мотивація вивчення іноземної мови у студентів немовних факультетів.

Ключові слова: англійська мова, компетентності, мотивація, навчання, проект, студенти

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ПОХОДЖЕННЯ, ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН	8
1.1 Історія розвитку методу проектів.....	8
1.2 Основні аспекти проектної методики.....	10
1.3 Класифікація та завдання проектної методики.....	17
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ	21
2.1 Загальна характеристика експериментального навчання за проектною методикою	21
2.2 Методи дослідження.....	30
2.3 Аналіз ефективності застосування проектної методики у студентів немовних факультетів	32
2.4 Використання підручника з англійської мови та особливості проведення занять зі студентами при застосуванні проектної методики	39
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТОК А	58
ДОДАТОК Б	66
ДОДАТОК В	67

ВСТУП

Попри значний інтерес до практичного застосування проектної методики, що підвищує мотивацію студентів немовних факультетів при вивченні англійської мови, праць, які б розглядали це питання на базі аграрно-економічного вищого закладу освіти нами не виявлено, що і обумовлює **актуальність теми**.

Наукова новизна. Вперше впроваджена проектна методика при вивченні англійської мови студентами біотехнологічного факультету та доведена її ефективність в підвищенні мотивації студентів та показників їх абсолютної та якісної успішності.

На сучасному етапі інтеграції України в Європу особливо важливим є вивчення та знання англійської мови. Вільне спілкування англійською мовою дозволяє спеціалістам різних професій успішно проводити переговори з іноземними колегами в різних галузях діяльності та бути успішними в майбутній професійній діяльності. Це доводить необхідність формування цих комунікативних компетентностей у студентів немовних факультетів.

Сьогодні саме проектна методика створює всі умови для успішного вивчення англійської мови та підвищення мотивації, цікавості, розвитку самостійності, творчого потенціалу, організаторських здібностей студентів. Саме проблемою застосування проектної методики та підвищення мотивації студентів займалися такі сучасні філологи, як К. В. Зозуля, О. Ю. Коваль, В. Г. Павленко, Е. С. Полат, Л. Й. Олійник, О. В. Денисова, С. В. Щербина, Л. М. Болсуновська, Н. М. Шленська, К. М. Чала, Alina Balagiu, Ching-Ying Pan, Hui-Yi Wu, Eliane H. Augusto-Navarro, Escobar Fandino, Fredy Geovanni et al., Fadel H. M. Al Othman, Khaled M. Shuqair, Fatmawati Sofyan A. Gani et al., Kitjaroonchai Nakhon, Meenu Pandey, Prabhat Pandey, Mohamed El Sayed Ali, Walaa El-Henawy, Morgan A., Roshid, Mohammad Moninoor, Ruby

Jackeline Pinzon Castaneda, які висвітлили результати своїх досліджень в цій галузі в багатьох наукових працях.

В світі все більш актуальною стає проблема знаходження сучасних педагогічних методів та засобів навчання, які б відповідали стандартам освіти [Горбачева 2017, с. 58–62]. Тому сучасний етап розвитку освіти характеризується виникненням нових технологій та методів викладання іноземної мови. Серед різноманітних нових педагогічних технологій, націлених на реалізацію особистісно-орієнтованого навчання, постає проектне навчання. Сьогодні метод проектів є досить актуальним, оскільки він стимулює у студентів мотивацію до вивчення іноземної мови, сприяє активізації пам'яті та мислення, активізує набуті у ході вивчення іноземної мови знання граматики та лексики, спонукає до дослідницької діяльності. Цей метод можна порівняти з науковою діяльністю, тому що під час підготовки студент знаходиться у постійному творчому пошуку потрібного матеріалу та подальшому його опрацюванні для захисту перед аудиторією. Проектна діяльність допомагає не тільки збагатити словниковий запас, а й надає можливість подолати мовний бар'єр, який виникає у студентів у ході спілкування іноземною мовою. Метод проектів, як інноваційна методична технологія навчання, є засобом активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, адже в епоху глобалізації світу володіння іноземними мовами виступає неодмінною умовою конкурентоспроможності майбутнього випускника вищого навчального закладу. Застосування проектно-методики в практичній діяльності педагога дозволяє ефективно поліпшити процес навчання іноземної мови та допомагає на практиці забезпечити міжпредметні зв'язки. Під час виконання проектів студенти різних спеціальностей виявляють універсальний характер іноземної мови. Відбувається усвідомлення того, що знання іноземної мови – необхідна передумова сучасного розвитку техніки, науки, культури, економіки та міжнародних зв'язків [Коваль 2019, с. 89–92].

Отже, проектна методика є актуальною, тому що пропонує комплексний підхід до вивчення англійської мови та підвищення мотивації до її вивчення, а проектна реалізація максимально відповідає сучасним вимогам навчання та забезпечує розвиток творчої ініціативи, самостійності кожного студента, сприяє безпосередньому зв'язку між набутими знаннями, вміннями, навичками та застосуванням їх для вирішення практичних завдань.

Об'єктом дослідження є процес навчання англійської мови на старших курсах студентів немовних факультетів рівня освіти «Бакалавр».

Предметом дослідження є особливості застосування проектної методики на старших курсах немовних факультетів рівня освіти «Бакалавр» як засобу підвищення мотивації вивчення іноземної мови.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та перевірка ефективності проектної методики для підвищення мотивації вивчення англійської мови у студентів немовних факультетів при застосуванні проектної методики.

Для дослідження поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- 1) уточнити історію розвитку методів проектів;
- 2) визначити основні аспекти проектної методики;
- 3) встановити класифікацію, завдання, етапи та види проектної методики;
- 4) проаналізувати застосування проектної методики на біотехнологічному факультеті Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Матеріалом дослідження стали: проекти, які підготували студенти (презентації, відеоролики, есе, наукові доповіді, статті).

Методи дослідження: аналіз наукової та методичної літератури з проблеми дослідження; спостереження; проведення бесід з педагогами, студентами; вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду;

дослідження продуктів творчої діяльності студентів; педагогічний експеримент; методи кількісної та якісної обробки результатів дослідження.

Статистичну обробку отриманих результатів здійснювали за допомогою методів варіаційної статистики. Для статистичного аналізу даних використовували непараметричний статистичний метод «2×2 Table», the Chi-square ($df=1$). Також вираховували медіани та інтерквартильні інтервали, дві незалежні групи порівнювали за критерієм Манна-Уїтні. Для всіх видів аналізу використовували рівень статистичної значущості $p < 0,05$, при якому відмінності вважали достовірними. Отримані результати дослідження були оброблені за допомогою статистичного аналізу ліцензійного пакета програм Statistica for Windows 6.1.RU, серійний номер AXXR712D833214SAN5, пакету прикладних програм “Matstat” для ПК, а також за допомогою інтегрованого інструментального середовища Excel for Windows 10.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання його результатів під час проведення семінарських та практичних занять з англійської мови у студентів немовних факультетів.

Структура роботи: вступ, два розділи, висновки, додаток та список використаної літератури.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від мотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про сучасні аспекти ефективності застосування проектної методики для підвищення мотивації вивчення англійської мови студентами.

Другий розділ містить власний аналіз показників абсолютної та якісної успішності студентів при вивченні англійської мови із застосуванням методу проектів.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок – 54, кількість використаних джерел – 52.

РОЗДІЛ 1

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ПОХОДЖЕННЯ, ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

1.1 Історія розвитку методу проектів

Проектна методика, що була заснована американським філософом та педагогом Джоном Д'юї та психологом і викладачем Віл'ямом Килпатриком, з'явилась в освітньому процесі на початку ХХ століття і активно використовується вже маже 100 років [Горбачева 2017, с. 58–62; Шленская 2018, с. 10–13].

В Сполучених Штатах Америки проектний підхід став використовуватися в 1920-х роках в сільськогосподарських школах, а в кінці 1960-х років - у студентів медичних спеціальностей при вивченні інших дисциплін і було направлено на те, щоб знайти способи та шляхи вирішення питання щодо застосовування теоретичних знань на практиці, тому що загальним принципом цього методу є встановлення безпосереднього зв'язку навчального матеріалу з життєвим досвідом та забезпечення активної пізнавальної творчої спільної діяльності при виконанні практичних завдань (проектів) при вирішенні однієї загальної проблеми [Коваль 2019, с. 89–92; Чала 2016, с. 53].

В 1975 році поняття проектного навчання було запропоновано А. Морганом в статті «Теоретичні аспекти проектно-орієнтованого навчання у вищій освіті» [Morgan 1983, р. 61–71].

А. Морган трактував проектне навчання як діяльність, у результаті якої студенти навчаються шляхом залучення до вирішення реальних проблем, при цьому маючи певний ступінь відповідальності в організації навчальної діяльності та виділяв три основні моделі використання проекту:

1. “*Project exercise*” – «Проект як вправа». Цілі проекту полягають у тому, що студенти повинні застосувати вже отримані знання в рамках досліджуваного предмета.

2. “*Project component*” – «Проект як компонент». Цілі даної моделі ширші ніж у попередній. Проект має більш міждисциплінарний характер, який передбачає вирішення реальних завдань.

3. “*Project orientation*” – «Проектні цілі домінують над навчальними». Навчальний матеріал визначається вимогами тем проекту, а не навчальними завданнями [Morgan 1983; Rachna 2015, p. 79–89].

В кінці 80-х років минулого століття ведучі видавництва США та Європи почали випускати методичні посібники щодо використання проектної методики в практичній викладацькій діяльності педагогів при викладанні іноземної мови. В пострадянських країнах викладання іноземної мови з використанням проектного методу почало активно розвиватись з кінця 90-х років XX століття. В Радянському Союзі проектною методикою в 1920-х роках були присвячені роботи таких відомих педагогів, як М. Крупеніна, Б. Ігнат'єва, Є. Кагарова, В. Шульгіна, С. Шацький, А. Макаренко. Проте в пострадянських країнах викладання іноземної мови з використанням проектного методу почало активно розвиватись тільки з кінця 90-х років XX століття [Филончик 2013, с. 149–160].

Також, проблеми проектної методики навчання іноземних мов вирішували і інші зарубіжні та вітчизняні вчені. Так, визначенню видів проектів та їх основних характеристик присвячені дослідження С. Естера, Г. Картера, Г. Томаса, Д. Фред-Бута, С. Хейнса. Дослідження російських авторів Є. Карпової, Н. Коряковцевої, О. Моїсеєвої визначили, що перевагами використання проектної методики при вивченні іноземної мови, були високий розвиваючий та виховний потенціал проектів та підвищення мотивації вивчення іноземних мов. Вивченням особливостей навчання іноземних мов за проектною методикою займалися Е. Арванітопуло, Н. Бориско, Н. Скляренко, О. Тарнапольский, які запропонували комплекси

вправ з навчання окремих видів мовної діяльності на основі проектів та створили нові методичні моделі проектного навчання англійської мови [Щербина 2014, с. 519–522].

Вивчення історичної довідки щодо виникнення та подальшого розвитку проектної методики, показало, що основною ідеєю цього метода є активне спілкування всіх учасників навчального процесу, в тому числі і студентів немовних факультетів, що вивчають англійську мову. При цьому, вони не пасивно навчаються та сприймають знання, а й активно отримують знання та життєвий досвід через активну діяльність, вчать мислити, а не тільки запам'ятовувати та відтворювати отриману інформацію. Кропітка робота над створенням проекту завжди тісно пов'язує теоретичні знання та практичні компетентності [Горбачева 2017, с. 58–62; Шленская 2018, с. 10–13].

Отже, історична довідка щодо виникнення та застосування проектної методики в навчальному процесі при вирішенні поставленої проблеми для ефективного застосування теоретичних знань на практиці, показала, що американський та європейський досвід її застосування протягом більш, ніж 100 років поспіль, повністю обґрунтувало її ефективність та доцільність використання у студентів немовних факультетів для підвищення їх мотивації при вивченні англійської мови.

1.2 Основні аспекти проектної методики

На сьогоднішній день однією з найбільш важливих задач, що стоять перед викладачами іноземної мови є інтенсифікація процесу навчання. Це пояснюється як зростанням міжнародних контактів, так і підвищенням інтересу у студентів. Тому, поряд з добре відомими і давно вживаними методами (граматично-перекладацький, аудіо-лінгвальний, прямий) активно використовуються і більш нові методи (проблемний, проектний).

Останнім часом викладачі вузів усе частіше звертаються до проектного методу, оскільки базуючись на основах комунікативного підходу, він дозволяє органічно інтегрувати знання студентів з різних галузей при вирішенні певної проблеми, надає студентам можливість застосувати отримані знання практично, генеруючи при цьому нові ідеї. Базовою освітньою технологією, що підтримує компетентнісно-орієнтований підхід в освіті є метод проектів. Проектна діяльність студентів є особливою формою навчально-пізнавальної діяльності, яка полягає в забезпеченні єдності та спадкоємності різних сторін процесу навчання, що дозволяє розглядати її як значущий засіб розвитку особистості [Щербина 2014, с. 4]. Традиційний підхід в освітньому процесі спрямований на засвоєння та відтворення навчального матеріалу та розвиток необхідних вмінь. Але проектна методика робить викладання проблемно-орієнтованим та стимулює у студентів вміння формулювати власні думки.

У сучасному розумінні термін «проект» – це задум, ідея або намір, який здійснюється для досягнення певних результатів [Коваль 2019, с. 89–92; Павленко 2015, с. 1–6]. Проектна методика – це педагогічна технологія, орієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування і набування нових шляхом самоорганізації та самоосвіти [Чала 2016, с. 53]. Тому слід переглянути традиційну роль викладача та студента на занятті, а нові тенденції повноцінного розвитку особистості студента та його підготовки до реальної діяльності в освітній системі диктують необхідність застосування проектної методики в сучасній освіті [Павленко 2015, с. 1–6].

Метод проектів на сьогодні є одним із самих ефективних методів навчання англійської мови, що позитивно впливає на рівень мотивації студентів при вивченні іноземної мови. Ця методика є однією із найбільш ефективних засобів викладання англійської мови шляхом пошуку інформації з аутентичних матеріалів, а також, удосконалення компетентностей міжкультурної комунікації, що дозволяє використовувати її в усіх сферах освітнього процесу. В епоху інформаційної комунікації, можливість

спілкуватись та розуміти один одного в реальному світі набуває все більшого значення. Одним із переваг проектної методики є співробітництво, що дозволяє формувати особистість як активного учасника спілкування. Проектна діяльність – це відмінний спосіб мотивувати студентів на роботу з зовнішнім світом, зв'язками та матеріалом, а також, підвищити мотивацію до співробітництва [Суязова 2017, с. 81–82].

Метод проектів – це дидактична категорія, що визначає систему прийомів і способів оволодіння певними практичними або теоретичними знаннями, тією або іншою діяльністю. Також слід зазначити, що проектна методика – це комплексні навчальні методи, які дозволяють індивідуалізувати навчальний процес, дають можливість студенту проявляти самостійність у плануванні, організації та контролі своєї діяльності [Щербина 2014, с. 519–522]. Також використання проектного методу призводить до розвитку комунікативної компетентності та спрямовано на створення стійкої мотивації до вивчення англійської мови [The Project Method 1971, p. 161–178; Zeng 2019, p. 54; Kong 2011, p. 76; Ching-Ying 2013, p. 13–27; Shaaban 2006, p. 377–403; Patrick 2014, p. 76–83].

Основна ідея проектної роботи – це активне спілкування іноземною мовою, яка вивчається, в індивідуальній або груповій формі, через дослідницьку діяльність. В цьому полягає організація процесу навчання і англійській мові. Робота з реалізації проекту дає можливість розвивати творчий підхід кожного учасника освітнього процесу, наприклад: скласти індивідуальну презентацію, намалювати постер, зняти відеофільм або спроектувати паперову модель. Процес спілкування на уроці англійської мови дозволяє удосконалити компетенції іншомовної комунікативної компетенції. Навчальні проекти дозволяють працювати разом, що несе в собі єднання колективного духа, активізацію пізнавальної діяльності, розвиток вмінь успішного спілкування (вміння слухати та чути один одного, будувати діалог) та переймати досвід та знання від лідерів навчального процесу.

Виконання проектних робіт, що веде до цілеспрямованого використання англійської мови, успішного підходу до навчання включає в себе:

- 1) підвищення мотивації;
- 2) інтеграцію чотирьох видів мовної діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письма;
- 3) автономне вивчення теми проекту спонукає до відповідальності за своє навчання;
- 4) наявність кінцевого результату навчання з наглядною демонстрацією кінцевого продукту;
- 5) реалізація поставлених завдань проекту і, як наслідок, робота над аутентичним та текстовим матеріалом, як процес вивчення англійської мови;
- 6) покращення міжособистісних відношень, завдяки роботі в групі або в мікрогрупі [Суязова 2017 с. 81–82].

Перевагами роботи над проектом є його технологічність, а кожний проект – це результат наполегливої праці, що полягає у зборі інформації та підготовки текстів; підборі наглядного матеріалу та оформлення малюнків та діаграм; відбір візуальних джерел; проведення інтерв'ю та опитувань [Суязова 2017, с. 81– 82].

Проектна методика заснована на дослідницькій діяльності студентів, об'єднаних в групи за темою проекту та способу організації педагогічного процесу, коли викладач та студент співпрацюють в послідовній практичній діяльності, забезпечуючи особистісно-орієнтований підхід до виховання з урахуванням особливостей індивідуального розвитку студентів та наданням можливостей вивчати іноземну мову з використанням інформаційних та комп'ютерних технологій в процесі підготовки проектів [Горбачева 2017, с. 58–62].

Суб'єктом проектної діяльності є студент, який і відіграє активну роль при виконанні проекту, в той час як викладач проводить консультації, спостерігає за якістю виконання проекту та контролює самостійну роботу студентів із залученням діалогу, творчої взаємодії та співробітництва.

Основними вимогами до використання проектної методики є:

- 1) наявність актуальної та значимої проблеми, в творчому та дослідницькому плані, що потребує інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її вирішення;
- 2) самостійна (індивідуальна, групова) діяльність студентів;
- 3) практична, теоретична, пізнавальна значимість запропонованих результатів;
- 4) структурування змістовної частини проекту [Кривошея 2019, с. 70].

Тобто, для здійснення проекту необхідно визначити проблему та завдання дослідження, висунути гіпотезу, визначити методи дослідження, оформити кінцеві результати, проаналізувати отримані дані, зробити висновки з використання додаткових нових методик викладання англійської мови типу методів «мозкового штурму», «круглого столу», творчих звітів, тощо [Kravchyna 2018, p. 140–145; Kalyanova 2020, p. 833–839; Dur 2013, p. 89–106; Khoiriyah 2017, p. 59; Mohamed 2015, p. 412–428; Кум 2017, p. 443–466; Неежае 2009, p. 103–123].

В рамках роботи над проектами з'являється сильна мотивація для самостійної пізнавальної діяльності студентів як в групах, так і індивідуально [Кривошея 2019, с. 70].

Сьогодні завдання викладача полягає в тому, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, вибрати такі методи навчання, які дозволили б кожному учню виявити свою активність, свою творчість, активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі навчання іноземним мовам. Сучасні педагогічні технології такі, як навчання в співробітництві, проектна методика, допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня навчання, схильностей.

Ознаками проектної методики як нової особистісно-орієнтованої технології є: наявність концептуальної ідеї автора – особистісно-діяльнісний підхід до навчання іноземної мови.; точність і передбачуваність результатів, усвідомлення шляхів їх досягнення; націленість на створення конкретного мовного продукту (діалог, монолог і т.п.), втілених в видах і формах навчальної та поза навчальної діяльності; зв'язок ідеї проекту з реальним життям: наявність зв'язку між теорією та практикою; самоорганізація і відповідальність учасників проекту; консультативно-координуючий характер діяльності вчителя [Болсуновская 2015, с. 371–374].

Мова повинна бути засобом спілкування і проектна робота розкриває студентам великі можливості для користування мовою з метою її вдосконалення. Якщо ж при традиційному підході студентам доводиться неодноразово стикатися з труднощами у виконанні завдань, що вимагають асоціацій зі знаннями, засвоєними раніше, то за проектною методикою вони звільняються у переважній більшості від таких труднощів, так як в процесі розробки проекту власна зацікавленість, внутрішні мотиви, прагнення проявити свої творчі здібності, змушують активно мислити, міркувати над проблемою, розкриває в його пам'яті незвичайні мовні ресурси, які він використовує в новій ситуації, що склалася. У більшості методичних посібників вказується, що міжпредметні зв'язки в проектній роботі сприяють розвитку пізнавальної активності, уяви, самодисципліни, навичок спільних дій і вміння вести дослідницьку роботу.

Навчання у вищому навчальному закладі на сучасному етапі повинно бути спрямовано на створення умов для виховання особистості, що вміє самостійно мислити, здатної видобувати та застосовувати отримання знання на практиці, обмірковувати рішення, чітко планувати дії, ефективно співпрацювати. Студенти повинні набути необхідні комунікативні та міжкультурні компетенції, які дозволять їм здійснити спілкування з носіями іноземної мови та культури в рамках щоденної та професійно-орієнтованої тематики. Проектна методика має особливе значення, так як дозволяє

студентам набути досвід участі в проектах, які вони можуть застосовувати в своїй майбутній професійній діяльності [Болсуновская 2015, с. 371–374].

Виходячи з цього, визначаємо, що проектна методика навчання іноземної мови – це такий комплекс методів, який дозволяє студентам оволодіти іншомовним матеріалом у процесі виконання індивідуальних завдань [Щербина 2014, с. 519–522]. А проектна діяльність – це один із найкращих способів самостійної роботи студентів. Вона орієнтована на досягнення мети самих студентів, формує досвід діяльності та великої кількості вмінь та компетенцій і тому вона унікальна, ефективна та незмінна [Кривошея 2019, с. 70].

В процесі проведення проектної роботи активно використовуються наступні лінгво-методичні принципи комунікативного підходу: практична спрямованість; використання максимальної кількості каналів прийому інформації; мотивація студентів. Особливу увагу слід приділити принципу мотивації студента, під час якого розвиваються перцептивно-аналітичні спроможності, що стимулюють виникнення позитивної мотивації до навчання та формуються: спроможність визначити власну потребу і особистісно значиму мету оволодіння; іноземною мовою в цілому (довгострокова мета); певним матеріалом/видом мовних компетенцій (найближча мета); спроможність до самоаналізу власних успіхів і слабких сторін у плані володіння іноземною мовою і їхньої оцінки (достатні – недостатні) з погляду вирішення нових навчальних і/чи особистісно значимих прикладних задач, що виникають з часом. А принцип мотивації припускає формування спроможностей двох видів: спроможність первісно ініціювати навчальну діяльність як у цілому, так і на окремих її етапах; спроможність підтримувати (продовжувати) пізнавальну інтенцію студента [Щербина 2014, с. 519–522].

Проектна методика підвищує мотивацію студентів до вивчення англійської мови шляхом підвищення іншомовної комунікативної компетенції та формування позитивного настрою на активну практичну

роботу з іноземними колегами в подальшій діяльності [Шленская 2018, с. 10; Kitjaroonchai 2013, р.22]. Активна участь студентів при створенні проектів, коли вони тримають у голові словниковий запас, мотивує їх до вивчення англійської мови [Ruby 2014, р. 151–170; Deng 2018, р. 118; Efendi, 2017, р. 167–183]. Fredy Geovanni Escobar Fandino із співавторами вважають, що мотивація до вивчення іноземної мови – це складний процес, а за даними Міністерства національної освіти Колумбії – володіння англійською мовою – це загальна компетенція, яку необхідно розвивати на всіх рівнях освіти [Fredy 2019, р. 7]. А мотивація сьогодні є одним із основних факторів успіху як в засвоєнні іноземної мови, так і в подальшій кар'єрній діяльності [Fredy 2019, р. 7; Fadel 2013, р. 123–130; Aldaihani 2015, р. 80–89; Fatmawati 2018, р. 513–526].

Отже, можна зробити висновок, що «проектна методика» пропонує комплексний підхід до навчання англійській мові, а проектна реалізація максимально відповідає сучасним вимогам навчання, адже знання англійської мови сьогодні стає необхідністю для академічного успіху. Запропонований метод проектів забезпечує розвиток творчої ініціативи, самостійності, сприяє безпосередньому зв'язку між набутими знаннями, вміннями, навичками та застосуванням їх для вирішення практичних завдань.

В нашій роботі будемо дотримуватись визначення, що проектна методика – це сукупність методично обґрунтованих педагогічних прийомів, що мотивують студентів, в процесі роботи над проектом, оволодіти новими компетентностями для підвищення рівня знань з англійської мови.

1.3 Класифікація та завдання проектної методики

Нові цінності сучасної освіти спрямовані на розвиток компетенцій, що дозволяють в подальшому самостійно набувати знань, а також сучасні

наукові досягнення зараз визначають вибір методик навчання викладачами, які все частіше віддають перевагу інтерактивним педагогічним методикам, а особливо, проектній [Горбачева 2017, с. 58–62].

Є. С. Полат запропонував, а Ю. А. Саннікова доповнила класифікацію проектів, що можуть виконувати студенти при вивченні англійської мови:

1. За видами діяльності:
 - творчі; рольові (ігрові); дослідницькі; практико-орієнтовні; інформаційні; соціальні; виробничі; благодійні; наукові; проекти організації робіт згідно конкретної інвестиційної мети.
2. За предметно-змістовною сферою інтересів:
 - монопроекти; міжпредметні проекти.
3. За участю:
 - індивідуальні; парні; групові; колективні.
4. За терміном виконання:
 - короткочасні; середні; довготривалі.
5. За характером координації:
 - проекти з наявною координацією; проекти з прихованою координацією.
6. За характером контактів:
 - внутрішні; регіональні; міжнародні [Полат 2000, с. 3–10; Саннікова 2015, с. 185–187].

Основними завданнями проектної роботи є:

1. Розвиваючі:
 - розвиток мовних, інтелектуальних, пізнавальних та керівних можливостей, що підтверджується збільшенням пізнавального інтересу до роботи над проектом та новими технологіями;
 - розширення міжпредметних компетенцій.
2. Метапредметні:
 - розвиток вміння логічно мислити, порівнювати, узагальнювати, робити висновки та заключення;

- формування компетенцій користування іноземною мовою в професійній діяльності;

- розвиток уяви при моделюванні ситуацій спілкування.

3. Виховні:

- виховання культури та потреби в практичному використанні мови в різних сферах життя;

- формування основних ідей;

- розширення загального світогляду та подальший розвиток комунікативної культури [Полат 2000, с. 3–10; Санникова 2015, с. 185–187, Захарова 2020, с. 3].

Проектна робота має цільове використання знання іноземної мови з боку кожного студента в рамках опису змісту проекту із застосуванням стандартних мовних кліше та побудови адекватних тематиці вільних фраз з їх використанням відповідно до поставлених завдань [Санникова 2015, с. 185–187; Филончик 2013, с. 149–160]. А всі навчальні матеріали, в тому числі підручники, відеокасети, фотографії в Інтернеті є важливою частиною більшості програм навчання англійської мови [Eliane 2015, р. 20; Jocelyn 2004, р. 101–109].

Робота над проектами сприяє удосконаленню критичного мислення студентів, а також підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови. Ця педагогічна методика сприяє соціалізації особистості студента шляхом розвитку можливостей працювати в команді і опануванню компетенціям самопрезентації. Не можна недооцінювати значення вивчення іноземної мови для студентів Вищих навчальних закладів, тому що це підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці [Meenu 2014, р. 93–100; Roshid 2013, р. 68–81]. Сьогодні більшість роботодавців надають перевагу при прийомі на роботу тим здобувачам, які володіють іноземною мовою, навіть якщо вона не є необхідною для виконання посадових обов'язків [Горбачева 2017, с. 58–62].

Взагалі, проект – це самостійна дослідницька діяльність студента, яка має не тільки початкову, але і науково-практичну значимість. Представлення результатів проекту може бути різноманітним: наукова доповідь, відеопрезентація, презентація PowerPoint, стіннівка, брошура, буклет, постер. Видами проектних продуктів також можуть бути стаття, есе, листівка, блог, колаж, малюнки, плани, карти, схеми, анкетні таблиці, графіки та діаграми, звіт, доповідь, виставка, відеоролік, веб-сторінка, ділова гра. Таким чином, розвиток комунікативних компетенцій надійно підкріплюється різними засобами, що передають ту чи іншу інформацію [Горбачева 2017, с. 58–62; Зозуля 2019, с. 24; Коваль 2019, с. 89–92; Кривошея 2019, с. 70]. При цьому самі викладачі з англійської мови повинні задавати більше відкритих запитань своїм студентам [Thomson 2012, р. 8–29]. А сам метод проектів може бути ефективно використаний на різних етапах навчання, але у поєднанні з іншими методами, дозволяючи оптимізувати процес навчання іноземної мови [Коваль 2019, с. 89–92].

З урахуванням вищенаведеного, можна зробити висновок, що при використанні проектного методу в навчальній діяльності студентів, викладач покращує рівень знань студентів з іноземної мови. Проектні технології забезпечують творчу самореалізацію студентів, сприяють розвитку їх інтелектуальних здібностей, допомагають включитися в майбутню професійну діяльність фахівців. Педагогічно грамотна організована самостійна творча проектна діяльність може стати для студентів стимулом до подальшої дослідницької та наукової роботи з теми дослідження.

Отже, застосування проектної методики в навчальному процесі студентів немовних факультетів дає можливість виразити їм свої ідеї в творчій формі, а в залежності від типу психологічної діяльності особистості, над проектом можна працювати індивідуально або в групах. При цьому робота в команді, безумовно, дозволяє набути досвід командної роботи та соціалізації всім учасникам проекту, а навчально-виховний процес при цьому перетворюється на сумісну творчу діяльність педагога та студентів.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ

2.1 Загальна характеристика експериментального навчання за проектною методикою

Відповідно до поставлених задач було проведено обстеження 50 студентів Дніпровського державного аграрно-економічного університету III курсу біотехнологічного факультету. Основну групу склали 30 студентів, які вивчали англійську мову за проектною методикою.

Контрольну групу склали інші 20 студентів, які вивчали англійську мову за загальноприйнятою методикою, згідно затверджених методичних рекомендацій до проведення практичних занять у студентів III курсу біотехнологічного факультету Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Таблиця 2.1

Структура обстежених студентів(абс./%)

Групи студентів	Студенти		
	Дівчата	Юнаки	Всього
Основна	$\frac{21}{70}$	$\frac{9}{30}$	$\frac{30}{100}$
Контрольна	$\frac{12}{60}$	$\frac{8}{40}$	$\frac{20}{100}$
p	p>0,05	p>0,05	p>0,05

Примітка. У чисельнику – абсолютні цифри, у знаменнику – % до кількості студентів у відповідній групі.

Структура кількості студентів, залучених до експерименту, представлена в табл. 2.1 Співвідношення юнаків та дівчат як в основній, так і в контрольній групах було однаковим (p>0,05).

В ході експерименту за проектною методикою першим етапом було обрання зі студентами теми заняття з дисципліни «Технологія виробництва продукції тваринництва» в II семестрі навчання при викладанні англійської мови на основі робочої програми зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», протокол №1 від 31 серпня 2019 року.

За класифікацією, студенти обрали індивідуальні та групові короткочасні проекти. Також студентам було запропоновано самостійно обрати вид проектної методики, а саме:

1. Доповіді на конференції. Студенти, під керівництвом викладача обирають тему доповіді. Найчастіше теми безпосередньо пов'язані зі спеціальністю майбутнього фахівця. У ході підготовки студенти не тільки відбирають наукову інформацію, а також опрацьовують фахову лексику, розробляють анкети та проводять опитування серед студентів. Після опрацювання інформації готують презентації та захищають теми своїх доповідей на конференції перед викладачами кафедри та студентами інших груп. Учасники конференції повинні бути готові до обґрунтованого пояснення будь-якого аспекту дослідження. Після конференції тези доповідей науковців друкуються у збірнику університету.

2. Конкурс наукових постерів або написання статті. Учасники конкурсу об'єднуються у групи та готують постери за обраною темою. Інформація у постері повинна бути чітко і логічно викладеною. По закінченню роботи над проектом відбувається постер-сесія, де студенти мають захистити свій проект, чітко давати відповіді, якщо у присутніх є запитання щодо змісту дослідження.

3. Есе. Студентам пропонується написати есе за поданою темою. Кращі, за результатами голосування есе, нагороджуються подарунками.

4. Англомовний кіноклуб. Щомісяця відбувається засідання англомовного кіноклубу. Студенти переглядають уривки фільмів,

дискутують, оцінюють дії тих чи інших персонажів. Кінцевим продуктом цієї діяльності є написання есе.

5. Мультимедійні презентації. Презентації, як частина самостійної роботи, є найпоширенішим різновидом проектної діяльності. Тематика презентацій залежить від опрацьованих на заняттях тем протягом семестру. Після захисту презентацій студентам нараховуються додаткові бали до загального рейтингу.

6. Вистави, вікторини, рольові та ділові ігри, інтерв'ю, що відбуваються в рамках тижня іноземної мови [Коваль 2019, с. 89–92; Олійник 2012, с. 3–5].

Тема проектної методики була обрана з врахуванням майбутньої професії студентів і називалась «Технологія виробництва м'яса курчат-бройлерів у фермерських господарствах різних країн» (*"Technology of broiler chicken production in farms of different countries"*).

За розподіленими ролями, 17 студентів вирішили готувати презентації. При цьому п'ять презентацій PowerPoint готували по 3 студенти в групах і за підготовку однієї презентації PowerPoint відповідало два студенти. За підготовку трьох відеороликів відповідало 7 студентів (по три студенти в двох групах при підготовці двох відеороликів та два студенти – при підготовці ще одного відеоролику. Тобто це були групові творчі проекти. Чотири студенти писали есе, кожен окремо. Підготовку наукової доповіді та статті обрало по одному студенту, які займались в наукових гуртках і готували наукові індивідуальні проекти. Студентам був наданий для вивчення необхідний словниковий рівень та представлені зразки граматичних вправ та завдань для аудіювання. Також обговорювались правила оформлення презентації, відеоролика, есе, доповіді та статті.

Взаємодія викладача та студентів при застосуванні проектної методики в аудиторній роботі мала наступні етапи:

1. Начальний або організаційний етап: створення мотивації, робочого та творчого настрою в колективі; формування інтересу до

поставленого питання, допомога у визначенні теми, мети дослідження, в ході досягнення якої заявлена проблема буде вирішена, завдань проекту, розподіл етапів, направлення студентів на вибір та з'ясування предмета дослідження, що відповідає їх інтересам; планування діяльності та розподіл обов'язків між її учасниками; вибір методів роботи; визначення критеріїв оцінки. Учасники вибирають методи і прийоми дослідження, які дозволяють реалізувати рішення конкретних завдань. На даному етапі також відбувається розподіл обов'язків між учасниками. Варто пам'ятати, що під час формування групи до складу слід залучати студентів різної статі та різного рівня успішності. Завданням викладача на даному етапі є підвищення мотивації студентів, допомога у розробці дій щодо реалізації проекту, тому студенти разом з викладачем обговорюють зміст і рамки проекту, роблять припущення щодо того, які саме мовні труднощі можуть зустрітися в зв'язку з цим. Оскільки студенти ознайомлені з проблемою досліджуваного питання, виділення й обробка елементів тексту виконується ними самостійно з наступним обговоренням у групі.

2. Підготовчий етап: формулювання питань, на які треба буде відповісти в ході роботи над проектом; формування завдань для команд; вибір літератури; визначення можливих форм представлення висновків зробленої роботи. Обговорюються можливі теми інтерв'ю, джерела одержання інформації (друковані видання, теле - і радіопередачі). Варто приділяти увагу одержанню даних в усній і письмовій формі. Воно проходить протягом усього процесу вивчення питання. Незалежно від джерела (енциклопедії, журнали, усні і письмові звіти) вся інформація повинна відноситися до змісту дослідження [Горбачева 2017, с. 58–62; Зозуля 2019, с. 24; Коваль 2019, с. 89–92; Щербина 2014, с. 519–522]. А всі навчальні матеріали, в тому числі підручники, відеокасети, фотографії в Інтернеті є важливою частиною більшості програм навчання англійської мови [Eliane 2015, p. 20, Jocelyn 2015 p. 101–109; Huiyin, 2015, p. 77].

3. Пошуково-дослідницький етап. Студенти здійснюють збір інформації по темі, виконують аналіз та систематизацію зібраних даних дослідження. На цьому етапі студенти проводять інтерв'ю, здійснюють записи, збирають друкований і наочний матеріал. Важливо відзначити, що вони будуть комбінувати і використовувати різні уміння – читання, письмо, говоріння й аудіювання – у реальних ситуаціях. Викладач, в свою чергу, стимулює розумову активність студентів, оцінює проміжні результати. Підсумком цього етапу стають факти та висновки, зроблені в ході дослідження та обговорення отриманих результатів. У ході даного етапу реалізуються такі компетенції, як: розпізнавання елементів мови (лексика, синтаксис), формулювання гіпотез про зміст повідомлення (прогнозування) і їхня перевірка.

4. Активний або реалізаційний етап. Консультація студентів з приводу змісту проекту, систематизація матеріалу, моніторинг діяльності та робота над проектом в сформованих групах; постійний контроль діяльності учасників проекту; проведення консультацій з ними; надання допомоги при захисті проекту; оцінювання зробленої студентами роботи.

5. Заключний або презентативно-творчий звітно-оформлювальний етап: На даному етапі учасники проекту оформлюють проект та результати дослідження згідно з встановленими вимогами. Функція викладача на даному етапі – консультування з питань процедури захисту проекту перед учбовою групою; оцінка результатів дослідження; виявлення успіхів та помилок в проведенні дослідження, формулювання висновків.

6. Результативно-узагальнюючий завершальний етап проекту є інформаційно-презентативним. На даному етапі відбувається оформлення результатів, підготовка презентації до захисту та оцінювання проекту викладачем або експертною групою. Захист проекту може бути здійснений в різних формах. Він включає дискусії й обговорення як протягом, так і після виконання проекту. На цьому етапі викладач дає поради і коментує результати, студенти аналізують проведену ними роботу, самі оцінюють

отриманий продукт. Основною складовою цього етапу є фінальна презентація. Манера презентації залежить головним чином від виду та форми кінцевого продукту – усна презентація, газета, карта, відеозапис [Горбачева 2017, с. 58–62; Зозуля 2019, с. 24; Коваль 2019, с. 89–92; Щербина 2014, с. 519–522].

Так, в нашому дослідженні, перший етап підготовки проекту, який обрали більшість студентів у вигляді презентації *PowerPoint*, полягав у обговорення теми та назви презентації. Викладач разом зі студентами формував мету, завдання, керував аналітичною роботою студентів.

На другому етапі роботи студенти безпосередньо займались створенням свого проекту та готували свою доповідь для представлення проекту на заключному занятті. Викладачі кафедри англійської мови активно готували та консультували студентів і допомагали учасникам проекту, так як результати повинні були бути представлені англійською мовою. Проектна робота була включена в процес навчання. Пошуково-дослідницька робота здійснювалась методом «мозкового штурму», коли учасники проекту сумісно з викладачем обговорювали структуру вибраного проекту та підбір матеріалів для використання. Потім студенти навчилися самостійно вирішувати проблемні питання. Наприклад:

1. *What are the prospects for the development of poultry farming?*
2. *What are the features of growing technology and methods of keeping broiler chickens?*
3. *What is the optimization of broiler feeding?*
4. *What indicators characterize the meat productivity and meat quality of broiler chickens?*
5. *What is the economic characterization of the production of broiler chicken meat?*

Потім технологічно всі учасники проекту готували тексти, ілюстрації, нотатки та надавали для перевірки первинний електронний вигляд презентації, відеоролику чи есе або доповіді, статті. Після перевірки

викладачем, студенти приступали до практичної реалізації проекту та самостійно працювали над його оформленням. При оформленні презентації студенти склали діаграми, графіки та таблиці, а командна робота в малих групах по два або три студенти дозволила їм обмінюватись думками та знаннями, щоб більш ефективно створити проект.

На заключному етапі студенти вносили необхідні зміни після перевірки, представляли свій проект, робили висновки і відповідали на запитання на англійській мові із використанням типових англійських фраз та ідіом, а в діалогах студенти використовували комунікативні фрази, удосконалювали лексику і логічно висловлювали свої думки при обговоренні проектів або дискусії чи фідбеку. У ході захисту проекту студенти набували навичок публічного виступу перед аудиторією, здобували знання і вміння щодо створення матеріального об'єкта, поглиблювали знання з іноземної мови, як нові компетенції. При цьому оцінювання проекту було комплексним і здійснювалося за такими параметрами, як повнота висвітлення теми, логічність, доступність, нестандартні підходи до вирішення проблем, культура мовлення, оформлення інформації, вміння давати відповідь на додаткові запитання.

На всіх етапах підготовки проекту разом зі студентами обговорювався план, дизайн, підсумки роботи, зміст викладеного матеріалу. Проекти студентів містили відомості про особливості технології виробництва м'яса курчат-бройлерів у фермерських господарствах різних країн. Студенти в командній роботі уважно слухали один одного, дискутували, ставили питання один одному, обмінювались інформацією. Також в процесі роботи над презентацією, відеороликом чи іншим видом проекту, студенти активно займались пошуком та опрацюванням англійської наукової літератури, в тому числі і з інтернет-ресурсів, застосуванням нового лексичного та граматичного англійського матеріалу та вдосконалювали свою роботу з програмою *Microsoft Power Point*.

Критеріями оцінки проектної діяльності були наступні критерії:

1. Усвідомленість у визначенні проблеми, виборі теми проекту, практичної спрямованості, значущості роботи, що виконувалася.
2. Аргументованість пропонуваних рішень, підходів та висновків.
3. Виконання прийнятих етапів проектування, самостійності, завершеності.
4. Рівень творчості, оригінальності матеріального втілення і представлення проекту.
5. Якість оформлення.
6. Якість доповіді: повнота представлення роботи, аргументованість і переконливість.
7. Об'єм і глибина знань з теми, ерудиція.
8. Відповіді на питання: повнота, аргументованість [Щербина 2014, с. 519–522].

Також була використана психологічна шкала оцінки мотивації до успіху (Т. Елерс), яка була адаптована для опитування студентів при вивченні англійської мови та представлена в ДОДАТКУ В [Льїн 2004, с. 701].

Враховуючи досвід С. В. Щербини, у більшості випадків результати роботи студентів оцінюються за ступенем їхньої участі в проекті і витрачених зусиллях. Для визначення результатів викладач може звернутися до записів, зроблених у ході роботи над проектом, і виділити плюси і мінуси роботи; скласти список питань для оцінки корисності проекту; обговорити проект із навчальною групою [Щербина 2014, с. 519–522].

Також на основі досвіду роботи з методом проектів інших науковців, можна виділити певні проблемні моменти організації проектної роботи:

- 1) організація мовного спілкування в ході роботи;
- 2) міжособистісні проблеми в колективному спілкуванні;
- 3) організація роботи в групах;
- 4) інтеграція проекту в навчальний процес;
- 5) недостатнє методичне забезпечення [Коваль 2019, с. 89–92; Balagiu 2014, р. 986–990; Mohammad 2020, р. 56–62].

В нашому ж дослідженні, застосування проектного методу дозволило студентам використовувати велику кількість додаткового матеріалу (зарубіжна література, інтернет), нову лексику та граматику, фразові дієслова та стійкі словосполучення. В процесі роботи були задіяні всі види читання – оглядове, ознайомлене, пошукове та вивчаюче. Проектна методика забезпечувала студентам додаткову мовну практику та підвищувала мотивацію до вивчення англійської мови з вдосконаленням навичок командної роботи. У студентів розвивався простір для творчої діяльності, розвивалось вміння відстоювати свою точку зору, робити аргументовані висновки, обробляти дані дослідної роботи та оформлювати результати. Це покращило компетенції діалогічної та монологічної мови, ведення аргументованих дискусій, сприяло розвитку аналітичного та критичного мислення, допомагало поєднувати теорію та практику. Студенти отримали практичні навички роботи з інформацією на англійській мові, а участь в проекті сприяла розвитку компетенцій з прийняття правильного професійного вибору. При цьому всі учасники проекту мали високу мотивацію до навчання.

Аналіз досвіду використання методу проектів довів, що студенти у ході проектної діяльності удосконалили такі вміння, як опрацювання інформації, проведення аналізу, її систематизація, встановлення асоціацій з вивченим раніше матеріалом, здійснення пошуку різноманітних способів вирішення проблем, відстоювання своєї точки зору, покращення спілкування англійською мовою, підвищення відповідальності за результатами своєї праці, робота в команді. Проектна методика підвищила мотивацію та інтерес до вивчення іноземної мови і стимулювала вивчення граматики та лексики.

2.2 Методи дослідження

В нашій роботі для досягнення поставленої мети та виконання задач були використані теоретичні, емпіричні, математико-статистичні методи дослідження.

Теоретичні методи дослідження включали проведення аналізу наукової педагогічної, психологічної, методичної літератури (статті, збірники, альманахи, посібники, підручники, тощо). При цьому проводилась узагальнення та порівняльне співставлення отриманих літературних даних, які були представлені в огляді літератури за даною темою роботи. Проведений семантичний аналіз дозволив здійснити літературний пошук по ключовим словам за допомогою комп'ютерної бази даних бібліотеки та інтернет-пошуку. Подальший літературний пошук тематичних науково-методичних джерел дозволив отримати дані щодо визначення, видів, завдань, оцінювання проектної методики при проведенні практичних занять з англійської мови у студентів немовних факультетів.

Емпіричні методи дослідження включали безпосереднє виконання роботи, що включало бесіди зі студентами, тестування з англійської мови для визначення як вихідного рівня знань, так і повторне тестування після застосування проектної методики, опрацювання методики вивчення мотивації до успіху (Т. Елерса). Так, психологічна методика «Діагностика мотивації до успіху» була представлена 41 питанням, на які студентам треба було дати одну відповідь: «так» чи «ні». Ступінь вираженості мотивації до успіху оцінювалась за кількістю балів, що порівнювались зі стандартним «ключем» для правильної інтерпретації тестів. Також проводилось анкетування щодо визначення компетентностей та факторів, що впливають підвищенню рівня знань студентів з англійської мови при використанні проектної методики викладання.

Емпіричні методи дослідження обстежених студентів були обумовлені поставленими в роботі задачами та включали оцінку рівня знань з англійської мови за тестами, представленими в інтернеті за посиланням [http://englishgu.ru/test-na-znanie-angliyskogo-yauka/](http://englishgu.ru/test-na-znanie-angliyskogo-yayka/) до та після експерименту у основній та контрольній групах спостереження та загальноприйняті методи статистичної обробки отриманих даних. Тест на знання англійської мови складався із 40 тестових питань, і при отриманні від 0 до 8 правильних відповідей, оцінка результатів відповідала початковому рівню знань (*Beginner*); від 9 до 14 – базовому рівню (*Elementary*); від 15 до 22 – рівню нижче середнього (*Pre-intermediate*); від 23 до 30 – середньому (*Intermediate*); від 31 до 35 – рівню вище середнього (*Upper-intermediate*); від 36 до 40 правильних відповідей – просунутому рівню знань англійської мови (*Advanced*).

Тестування студентів проводилось в першій половині дня, а для виключення впливу емоційного фактору на результати дослідів, зі студентами попередньо проводилась бесіда про наступне обстеження. Так, у студентів проводилось опитування для визначення оволодіння такими компетентностями, як знання англійської професійної термінології, можливість здійснювати переклад тексту, мати навички аудіювання, знання граматики, застосовування та розуміння ідіом. Серед факторів, які оцінювали студенти як такі, що впливають на підвищення рівня знань з англійської мови, були виділені наступні: рухова активність, достатній нічний сон, наявність відпочинку вдень, позитивний настрій, збалансоване харчування.

Математично-статистична обробка результатів дослідження включала аналіз академічної успішності студентів з англійської мови (абсолютна та якісна успішність). Абсолютна успішність (%) вираховувалась за формулою: $(N_5 + N_4 + N_3) / n \times 100\%$, тобто сума кількості студентів, що навчались на «відмінно» - N_5 , «добре» - N_4 , «задовільно» - N_3 , була поділена на n – загальну кількість студентів та помножено на 100%. Якісна успішність (%) вираховувалась за формулою: $(N_5 + N_4) / n \times 100\%$, тобто сума кількості

студентів, що навчались на «відмінно» - N_5 та «добре» - N_4 була поділена на n – загальну кількість студентів та помножено на 100%.

Статистичну обробку отриманих результатів здійснювали за допомогою методів варіаційної статистики. Для статистичного аналізу даних використовували непараметричний статистичний метод «2×2 Table», тобто з використанням таблиць спряженості, з перевіркою нульової статистичної гіпотези про відсутність різниць величин з визначенням Chi-square ($df=1$). Також вираховували медіани та інтерквартильні інтервали, дві незалежні групи, які не є нормально розподіленими, порівнювали за критерієм Манна-Уїтні. Для всіх видів аналізу використовували рівень статистичної значущості $p < 0,05$, при якому відмінності вважали достовірними. Отримані результати дослідження були оброблені за допомогою статистичного аналізу ліцензійного пакета програм Statistica for Windows 6.1.RU, серійний номер AXXR712D833214SAN5, пакету прикладних програм “Matstat” для ПК, а також за допомогою інтегрованого інструментального середовища Excel for Windows 10.

2.3 Аналіз ефективності застосування проектної методики у студентів немовних факультетів

Результати попереднього тестування студентів основної та контрольної груп дослідження до проведення експерименту представлені в таблиці 2.2. Слід відразу відмітити, що всі студенти мали початковий (*Beginner*) рівень знань з англійської мови, тому в таблиці 1 цей рівень не вказаний, проте рівнями вище середнього (*Upper-intermediate*) або просунутий (*Advanced*) на момент початку експерименту студенти не володіли. В I групі, базовий (*Elementary*) рівень англійської мови мали 46,67% студентів, нижче середнього (*Pre-intermediate*) – 40%, середній (*Intermediate*) – 13,33%. В II

групі – базовий (*Elementary*) рівень англійської мови реєструвався у 55% студентів, нижче середнього (*Pre-intermediate*) – в 30%, середній (*Intermediate*) – в 15% випадках.

Таблиця 2.2

Характеристика рівня знань з англійської мови студентів до експерименту (абс./%)

Рівні знань з англійської мови	Основна група n=30	Контрольна група n=20
Базовий (<i>Elementary</i>)	14/46,67	11/55
Нижче середнього (<i>Pre-intermediate</i>)	12/40	6/30
Середній (<i>Intermediate</i>)	4/13,33	3/15
Вище середнього (<i>Upper- intermediate</i>)	0	0
Просунутий (<i>Advanced</i>)	0	0

Також при аналізі академічної успішності студентів з англійської мови було встановлено їх абсолютна та якісна успішність (таблиця 2.3). Абсолютна успішність (%) вираховувалась за формулою: $(N_5 + N_4 + N_3) / n \times 100\%$, тобто сума кількості студентів, що навчались на «відмінно» – N_5 , «добре» – N_4 , «задовільно» – N_3 , була поділена на n – загальну кількість студентів та помножено на 100%.

Якісна успішність (%) вираховувалась за формулою: $(N_5 + N_4) / n \times 100\%$, тобто сума кількості студентів, що навчались на «відмінно» – N_5 та «добре» – N_4 була поділена на n – загальну кількість студентів та помножено на 100%.

Аналіз абсолютної та якісної успішності показав, що групи студентів, які приймали участь у дослідженні були репрезентативні за цими показниками. Навіть в I групі, в якій студенти готували проекти, був один студент, який мав незадовільну успішність. Показники абсолютної та якісної успішності дорівнювали 96,67% і 53,33% в I групі та 100 і 45% в II групі порівняння. Ці дані свідчили, що до початку застосування проектної методики студенти в обох групах спостереження мали однаковий вихідний рівень знань з англійської мови.

Таблиця 2.3

Показники абсолютної та якісної успішності з англійської мови
у студентів

Групи (кількість студентів)	Підсумки навчання								Середній бал	Абс. успішність, %	Якісна успішність, %
	«відмінно»		«добре»		«задовільно»		«незадовільно» / «недопущені»				
	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%			
I (n=30)	2	6,67	14	46,7	13	3,3	1	3,33	3,5	96,67	53,33
II (n=20)	2	10	7	35	11	5	0	0	3,2	100	45

Студенти в експериментальній групі самостійно обирали вид проекту для підготовки, що представлено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Вид проекту, який обрали студенти для підготовки (абс./%)

Вид проекту	Основна група студентів n=30
Презентація PowerPoint	17/56,67
Відеоролик	7/23,33
Ессе	4/13,33
Наукова доповідь	1/3,33
Стаття	1/3,33

Отже, достовірно частіше, в 56,67% випадків, студенти обирали для підготовки мультимедійну презентацію *PowerPoint*, ніж такі види проектів, як підготовка відеоролика (23,33%), есе (13,33%), наукової доповіді (3,33%), статті (3,33%), $p < 0,05$. Було відмічено, що наукову доповідь та наукову статтю готували студенти, які навчались на відмінно.

Під час підготовки проектів студенти додатково докладали певних зусиль до вивчення англійської мови та разом із викладачем опановували новою професійною термінологією; для вдосконалення перекладу, мали

потребу працювати зі словником, для чого завантажували електронні додатки-перекладачі до мобільних телефонів чи персональних комп'ютерів; займались аудіюванням та граматикою для вдосконалення практичних навичків з розуміння та правильної вимови і написання англійських слів, словосполучень та речень; використовували ідіоми. За результатами анкетування, ми з'ясували, якими компетенціями опанували студенти в обох групах при вивченні англійської мови за цей період навчання (рис. 2.1).

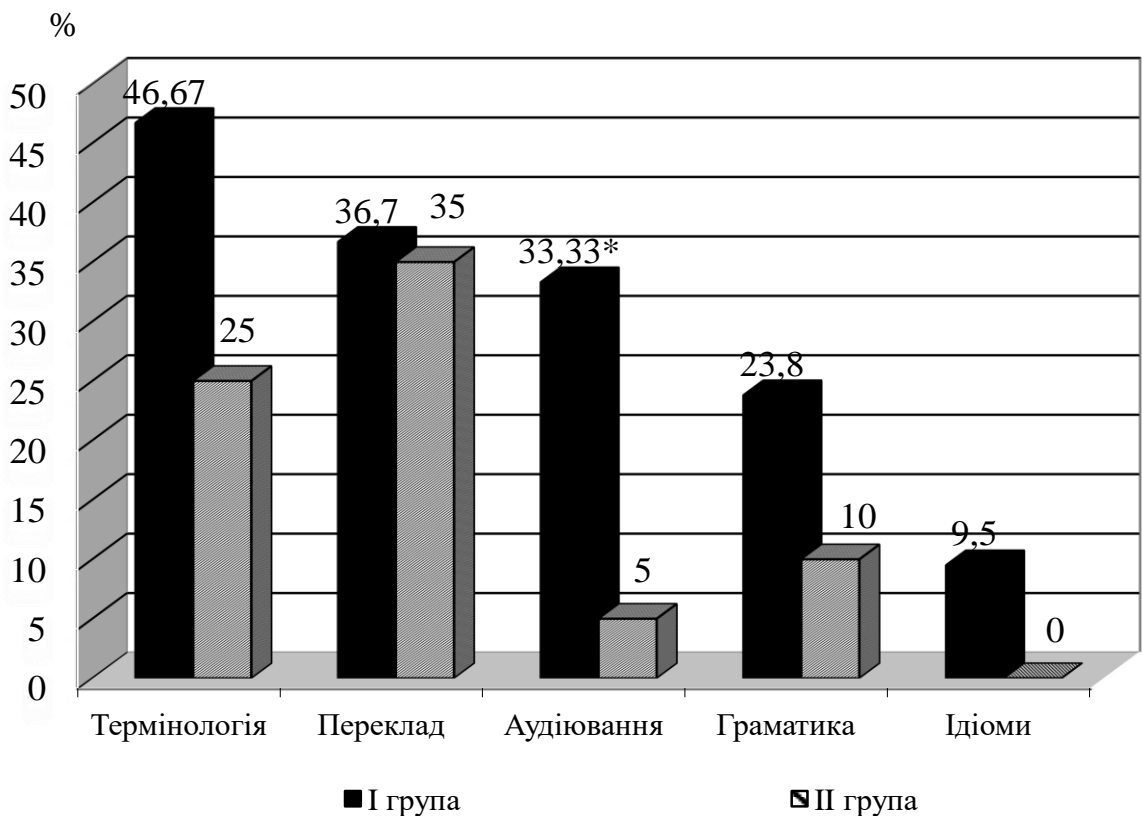

Рис.2.1 Структура вдосконалених компетенцій

В результаті проведеного дослідження було виявлено, що майже половина студентів (46,67%) з I групи вдосконалили свої компетенції із вивчення професійної термінології, в той час як в II групі таких студентів було лише 25% ($p > 0,05$). Також не було достовірної відмінності між такими компетенціями, як вдосконалення перекладу (36,7% та 35%), граматики (23,8% та 10%) та вивчення ідіом (9,5% та 0%). Проте аудіюванням достовірно частіше займались в експериментальній групі (33,33%), ніж в контрольній (5%), $Chi-square (df=1) = 5,61, p = 0,0178$.

Тому після закінчення експериментального навчання із застосуванням проектної методики, студенти знову були протестовані для визначення рівня знань з англійської мови (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Характеристика рівня знань з англійської мови студентів після експерименту(абс./%)

Рівні знань з англійської мови	Основна група n=30	Контрольна група n=20
Базовий (Elementary)	8/26,67	9/45
Нижче середнього (Pre-intermediate)	14/46,67	7/35
Середній (Intermediate)	7/23,33	4/20
Вище середнього (Upper-intermediate)	1/3,33	0
Просунутий (Advanced)	0	0

Динаміка показників рівня знань з англійської мови до та після експерименту представлена в таблиці 2.6. Так, одна студентка із I групи опанувала рівнем знань вище середнього (*Upper-intermediate*) з англійської мови і на 10% збільшилась кількість студентів, які оволоділи середнім (*Intermediate*) рівнем англійської мови, в той час як в II групі контролю - тільки на 5%. Кількість студентів, яка оволоділа рівнем англійської мови нижче середнього (*Pre-intermediate*) збільшилась на 6,67% та на 5%, відповідно в I та II групах спостереження.

Таблиця 2.6

Динаміка показників рівня знань з англійської мови (%)

Рівні знань	Основна група	Контрольна група
Базовий (Elementary)	-20	-10
Нижче середнього (Pre-intermediate)	+6,67	+5
Середній (Intermediate)	+10	+5
Вище середнього (Upper-intermediate)	+3,33	0
Просунутий (Advanced)	0	0

Показники абсолютної та якісної успішності з англійської мови у студентів після закінчення експерименту представлена в таблиці 2.7.

Показники абсолютної та якісної успішності з англійської мови
у студентів

Групи (кількість студентів)	Підсумки навчання								Сер бал	Абс. успішність, %	Якісна успішність, %
	«відмінно»		«добре»		«задовільно»		«незадовільно» або недопущені				
	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%			
I (n=30)	8	6,7	4	3,3	8	10	0	0	3,8	100	73,3 3
II (n=20)	4	0	7	60	9	20	0	0	3,85	100	55

Отже, застосування проектної методики дозволило збільшити якісну успішність на 20%, в той час як в контрольній групі якісна успішність збільшилась тільки на 10%.

Дослідження мотивації до успіху у студентів немовних факультетів при застосуванні проектної методики при вивченні англійської мови проводилось за психологічною методикою Т. Елерса, адаптованою для студентів (ДОДАТОК В). При цьому студенти відповіли «да» чи «ні» на 41 питання. Ступінь вираженості мотивації (рівень мотивації) до успіху оцінювалась за кількістю балів, що порівнювалась із стандартним «ключем» для правильної інтерпретації тестів. Так, студенти, що набрали від 1 до 10 балів, мали низьку мотивацію до навчання; від 11 до 16 балів – середній рівень мотивації; від 17 до 20 балів – помірно високий рівень мотивації; вище 21 бала – надто високий рівень мотивації до успіху. Аналіз результатів тесту представлений в табл. 2.8 показав, що студенти, які вивчали англійську мову з використанням проектної методики, достовірно рідше мали низький ступінь мотивації до успіху в навчанні (6,67% проти 30%, $p < 0,05$).

Характеристика ступеню вираженості мотивації студентів немовних факультетів при вивченні англійської мови в залежності від застосування проектної методики (абс/%)

Ступінь мотивації	Студенти немовного факультету	
	I (n = 30)	II (n =20)
Низький	2/6,67	6/30*
Середній	6/20	5/25
Помірно високий	12/40	7/35
Надто високий	10/33,3	2/10

Примітка. * – $p < 0,05$ – достовірність різниці в порівнянні з контрольною групою.

За іншими ступенями мотивації, хоч і не було достовірної відмінності, проте простежувалась тенденція до переважання більшої кількості мотивованих студентів, які навчались за проектною методикою. Так, середній ступінь мотивації мали 6 студентів (20%) з групи експериментального застосування проектної методики та 5 студентів (25%) з контрольної групи, де проводились традиційне навчання з англійської мови. Помірно високий ступінь мотивації зустрічався у 12 студентів (40%) та у 7 дітей (35%) з групи порівняння, $p > 0,05$. Надто високий ступінь мотивації реєструвався у 10 студентів (33,3%) з I групи спостереження та у 2 (10%) студентів з II групи.

Також слід відмітити, що за результатами анкетування були визначені і певні соціальні фактори повсякденного студентського життя, які впливали на академічну успішність студентів при вивченні англійської мови та проаналізовані кореляційні зв'язки між цими показниками (таблиця 2.9).

Аналізуючи вплив різних зовнішніх і внутрішніх факторів на академічну успішність студентів при вивченні англійської мови із застосуванням проектної методики, слід відмітити, що сприяли підвищенню засвоєння знань такі фактори, як: рухова активність ($r=0,46$), достатній нічний сон ($r=0,42$), денний відпочинок ($r=0,40$), позитивний настрій ($r=0,40$) та збалансоване харчування ($r=0,38$). В то же час захворювання ($r=-0,48$), стреси ($r=-0,45$) та паління ($r=-0,36$) негативно впливали на засвоєння знань з та якісну успішність.

Таблиця 2.9

Характер кореляційних зв'язків між соціальними факторами та академічною успішністю

Фактори	Коефіцієнт кореляції
Рухова активність	0,46
Достатній нічний сон	0,42
Відпочинок вдень	0,40
Позитивний настрій	0,40
Збалансоване харчування	0,38
Захворювання	-0,48
Стрес	-0,45
Паління	-0,36

Проведене дослідження продемонструвало ефективність застосування проектної методики в навчанні студентів немовних факультетів, що доведено як підвищенням рівня знань за результатами тестування, так і збільшенням показників академічної успішності студентів.

2.4 Використання підручника з англійської мови та особливості проведення занять зі студентами при застосуванні проектної методики

Студенти немовного факультету вивчали англійську мову за підручником авторів David Cotton, David Falvey, Simon Kent “*Business English*

course book. New edition. Market Leader” та робочим зошитом, автора John Rogers “*Business English course book/ New edition. Market Leader*”.

З огляду на розкриття питання використання проектної методики для підвищення мотивації студентів немовних факультетів англійської мови, хочеться відмітити, що представлені в підручнику проекти в основному пропонуються як протягом вивчення певного розділу, так і після вивчення кожного розділу. Проте слід відмітити, що переважно, в цьому підручнику розглядаються теми, що стосуються загального англійського для студентів, що будуть в майбутньому займатись бізнесом, в тому числі і в аграрній промисловості. Тому і вправи, і словниковий запас слів в підручнику, що надані для вивчення студентам, присвячені саме проведенню перемов в бізнесі, проведенню ділових перемов, заключенню договорів.

Кожна книга відповідає певному рівню вивчення англійської мови: *Elementary* (базовий рівень); *Pre-intermediate* (нижче середнього); *Intermediate* (середній); *Upper-intermediate* (вище середнього); *Advanced* (просунутий).

Кожний рівень вивчення англійської мови студентами немовних факультетів із застосуванням проектної методики має свої певні особливості.

На базовому рівні при створенні проектів студентам пропонувалось представити картинки, схеми, тези, відривки із книг, статей та розповіді за ними про певну тему за змістом цього підручника.

Також застосування проектної методики дозволило правильно співвідносити практичні навички та компетенції, що стосуються навичків правильної вимови при лексичній побудові речення та усному мовленні. Цілеспрямованість студентів та наближення теоретичного матеріалу при вивченні англійської мови до майбутньої практичної роботи підсилює мотивацію студентів сумлінно готуватись до занять з іноземної мови. Коли студенти вперше зтикаються з методикою проектів, то їм потрібна допомога викладача, але по мірі набування досвіду підготовки проектів, студенти стають щоразу більш впевненішими у своїх відповідях.

Також в представленому підручнику є спеціальні пам'ятки та пояснення для студентів немовних факультетів при виконанні проектів. До того ж студенти можуть працювати над цими проектами протягом всього учбового року, поступово здобуваючи нову інформацію по кожній пройденій темі.

Студенти відкривають для себе можливість спілкування на кожну, представлену в підручнику тему, а додавання професійного спрямування при виконанні проектів підвищує їх мотивацію, рівень знань, здатності до проведення аналізу та теоретичних узагальнень.

Зпираючись на практичні результати використання методу проектів при вивченні студентами немовних факультетів англійської мови, можна відмітити, що:

1. Метод проектів є дидактичним засобом для підвищення мотивації розвитку особистості студентів та універсальним засобом для застосування в навчальному процесі; гарній формі консолідації лексичного матеріалу та розвитку комунікативних вмінь (при цьому за вихідний матеріал при дискусії приймається текст).

2. За допомогою методу проектів можна здійснити різнорівневе навчання студентів з різним вихідним рівнем мовної підготовки.

При використанні презентації, як одного із видів підготовки проекту, її оцінка може бути проведена всіма присутніми шляхом голосування. Також студенти відмічають цікавість до рольових типів проектів, за умови, що студенти мають повну самостійність. А чим вищою є мовна компетенція студентів, тим більш гнучким стає контроль збоку викладача. На кінцевому етапі роль викладача трансформується в роль повноправного учасника проекту, тобто здійснюється перехід до прихованої координації. Таким чином, серед колективу студентів, разом із викладачем, поступово складається атмосфера, в якій не готуватись до заняття з англійської мови, не вчити нової інформації та не відповідати на заняттях стає просто неможливо.

Метод проектів є прикладом однієї із технологій, що забезпечує особистісно-орієнтований напрям навчання та виховання, так як він

практично відповідає всім сучасним технологіям, наприклад такій, що забезпечую навчання студентів в співробітництві з викладачем.

Навчальна підготовка сучасних студентів до майбутньої професійної діяльності повинна бути пристосованою до технічних, економічних, соціальних потреб суспільства та повинна бути спрямована на те, щоб допомогти випускникам університету бути конкурентоспроможними в майбутньому працевлаштуванні та професійному кар'єрному зростанні, оволодінні методами творчої діяльності в умовах ринкової економіки.

На заняттях із застосуванням проектної методики, студенти відповідають на запитання викладача або коректують чи надалі розвивають його твердження.

Щоб націлити студентів на сумлінне виконання проекту, викладач може спочатку запропонувати студентам згадати все, що вони знають по запропонованій чи обраній особисто темі проекту, а потім заповнити довільну таблицю словами чи словосполученнями, ідіомами на англійській мові. Студенти також можуть мати свої ідеї по заповненню цієї таблиці.

Цікавим завданням також є застосування матеріалу з підручника в новій ситуації в рамках створення нового проекту.

Викладач знайомить студентів з темою проекту, вводить в ситуацію, дає студентам інструкції по його виконанню. Він, за потребує, ділить дітей на групи при застосуванні групових проектів. Консультує студентів по всім питанням, що виникають в процесі підготовки проектів.

Також викладач може запропонувати скласти буклет, що буде містити інформацію та ілюстрації про міста за кордоном, де студентам можна проходити професійну практику. Коли студенти завершують проекти, тоді викладач вислуховує студентів, задає уточнюючі питання, оцінює відповіді. Наприклад, можна застосовувати наступні попередньо заготовані фрази: *“Now it's high time to sum everything. Each group is ready to present its project. Listen attentively and be ready to ask questions. Then evaluate each other according to the evaluation sheets”*.

В процесі заняття, студенти представляють свої проекти, слухають

доповіді інших, задають питання один одному, оцінюють свої відповіді та відповіді інших студентів. Також викладач пропонує студентам зробити вибір із запропонованих проектів.

Виконання завдань проекту часто виходить за рамки заняття та потребує багато часу, але ці зусилля виправдовують себе, так як при цьому вирішується ряд важливих завдань:

1. Заняття торкаються емоціональної сфери студентів, завдяки чому підсилюється мотивація студентів.

2. Студенти отримують можливість здійснювати творчу роботу в рамках заданої теми проекту, самостійно здобувати необхідну інформацію не тільки із представленого підручника, але і із інших джерел. При цьому студенти набувають нових інтелектуальних, творчих вмінь та нових мовних компетенцій.

3. При цьому в ході роботи над проектом здійснюється взаємодія студентів як один з одним, так і з викладачем, роль якого змінюється і замість контролера він стає рівноправним партнером та консультантом.

4. В проектній роботі весь навчальний процес орієнтований на студента, коли враховуються його інтереси, життєвий досвід та індивідуальні властивості.

5. Підсилюється індивідуальна та колективна відповідальність студентів за конкретну роботу в рамках проекту, так як кожний студент, який працює індивідуально або в мікрогрупах, повинен представити всій групі результати своєї діяльності.

Так як в основі проекту лежить проблема, то для її вирішення виникає потреба не тільки знати англійську мову, але і володіти достатнім об'ємом різноманітних предметних знань. Також вони повинні володіти певними інтелектуальними здібностями, що проявляється в роботі з інформацією, її аналізом, узагальненням, визначенням висновків; творчими навичками з формулюванням ідеї, варіантів вирішення проблеми, прогнозу наслідків можливих рішень; комунікативними компетентностями з веденням дискусії,

вмінням вислуховувати та слухати співрозмовника, відстоюванням своєї точки зору, вмінням висловлювати свою думку. Захист проекту здійснюється на одному із останніх занять по темі.

Презентації проекту здійснюються, як правило, в усній формі, при цьому враховуються змістовна сторона виступу, вміння реагувати на питання, оформлення роботи. При розгляді оформлення проекту приймається до уваги грамотність, логічність викладення матеріала, акуратність, наявність наглядної, ілюстративної частини. Форму презентації студенти обирають самостійно. Оцінка результатів проводиться з точки зору рівня креативності та індивідуального вкладу.

Та як показує аналіз педагогічної практики та методичної літератури, що розглядає загальну проблему використання метода проектів, до сих пір ще не висвітлений підхід до визначення поняття «метод проектів», не висвітлені в повністю теоретичні та практичні питання цілеспрямованого, спеціально організованого та скерованого процесу використання методу проектів для формування комунікативних вмінь студентів для виховання особистості безпосередньо за допомогою проективної методики при викладанні іноземної мови.

З точки зору практичного підходу до організації проектної роботи, на заняттях застосовуються різноманітні види діяльності. Студенти можуть навіть рухатись по навчальній кімнаті, щоб задати питання товаришам або знайти, інформацію в справочній літературі чи інтернеті. І хоч в навчальній кімнаті не буде тиші, але це виробничий шум, який буде сприяти виконанню завдань проектної методики.

Застосування проектного методу, на думку С. В. Щербини, припускає і використання «широкого спектра проблемних, дослідницьких і пошукових способів чітко орієнтованих, з одного боку, на реальний практичний результат, а з іншого, на розробку проблеми цілісно з урахуванням різних факторів і умов її рішення і реалізації результатів». Тому теми і завдання для проектної роботи не обов'язково повинні відповідати робочому плану. Вони

можуть бути взяті із реального життя. Усі форми і об'єкти життя, їхні взаємини можуть стати предметом проектної роботи. У ході проекту, його ідея перетворюється на робочий інструмент, що визначає підтему, завдання, області пошуку інформації, сприяє побудові гіпотез про результати проектної роботи. Слід відзначити, що під час розробки проекту важливо спиратися на такі методичні принципи побудови системи вправ, як принцип адекватності основних видів вправ даному виду мовленнєвої діяльності, а також урахування позитивного впливу різних видів мовленнєвої діяльності один на одного в навчальному процесі [Щербина 2014, с. 519–522].

А розвиток навичок усного мовлення на заняттях з англійської, як і будь якої іншої іноземної мови, на думку Л. Й. Олійник та співавторів, також здійснюється за допомогою навчання монологічного та діалогічного мовлення, що в свою чергу, реалізується через методики проекту, як сукупність засобів мовленнєвої діяльності, що дозволяють розвинути пізнавальну діяльність студентів певної послідовності, що підлягає чіткій логіці дій [Олійник 2012, с. 3–5].

Хоча процес навчання і надбання досвіду в ході виконання проектної роботи дуже важливий, не менш важливим є і сам результат, оскільки в традиційній теорії навчання результат означає «розширення базових знань, надбання нових умінь і навичок, які можна перевірити й оцінити». Проектна робота розглядає результат як невід'ємну частину процесу через його корисність. Тобто він впливає на оцінку навколишнього світу та самооцінку студентів, а також пропонує подальші шляхи і теми для обговорення і вивчення.

Так як вже було відмічено, що підготовка, виконання та презентація проекту займають набагато більше часу, ніж виконання традиційних завдань. Але не вся проектна робота повинна бути виконана на заняттях. Якщо проект готується як індивідуальний, то студенти можуть продовжувати самостійно працювати над ним вдома, адже багато студентів бажають додатково працювати над заданим проектом, щоб створити такий проект, яким би вони

могли дійсно пишатись.

Інколи більшість студентів будуть говорити на рідній мові під час роботи над проектом. Це природньо и нема потреби це сприймати як проблему. Головне – щоб кінцевий результат був сформульований на англійській мові. Проте проектна робота забезпечує можливості реального використання перекладу - наприклад, перекладу на англійську мову надписів до фотографій, картинок, слайдів, відривків статей чи інших матеріалів, викладених на українській мові.

Ключем до успіху у виконанні проектної роботи є гарна підготовка та організація. Для виконання проекту завжди є необхідним, щоб в навчальній кімнаті був папір, ручки та інші засоби навчального процесу. Студентам також потрібно мати доступ до бібліотеки, університетського репозитарію та інтернет-ресурсів. Студентів слід заохочувати збирати та приносити на заняття інші власні матеріали, наприклад статі, тези, посібники, журнали, книги, навіть якщо всі ці матеріали написані на українській мові.

Після виконання проекту, студенти завжди хочуть почути відгук про свій проект від викладача. Дуже важливо, щоб робота студентів оцінювалась не тільки з точки зору лінгвістичної правильності. Викладач повинен відмітити наскільки творчою та оригінальною є робота виконаного проекту та як багато зусиль було докладено для її виконання.

Важливим є також те, щоб викладачі не тільки виправляли помилки в кінцевому варіанті проекту. Для цього слід запропонувати студентам підготувати та показати для перевірки спочатку початковий проект до його захисту. Таким чином, помилки будуть знайдені і заключний варіант проекту буде виправлений.

Також метод проектів для підвищення мотивації до вивчення англійської мови у студентів немовних факультетів – це ідеальна можливість для студентів використовувати свої знання англійської мови індивідуально та творчо, що дає їм реальне відчуття власних досягнень. Використання проектної методики в процесі навчання студентів дозволяє їм застосовувати

мовні навички та компетенції на практиці.

І хоч проектна робота не може бути тільки єдиним методом, який сприяє кращому засвоєнню іноземної мови та підвищенню мотивації студентів немовних факультетів при її вивченні, але на нашу думку, саме цей метод є ефективним для роботи майже при вивченні всіх рівнів англійської мови та при їх різних початкових знаннях.

Отже, все вищевказане вказувало про те, що метод проектів необхідно використовувати для підвищення як мотивації студентів, так і взагалі, рівня знань студентів при вивченні ними англійської мови. Тому необхідно залучувати більше завдань із підручника та із зошита для виконання практичних завдань до виконання студентами методу проектів, що є важливим як для більш якісного опанування, так і при вирішенні виховних завдань при вивченні іноземної мови.

ВИСНОВКИ

Метод проектів відноситься до прогресивних освітніх технологій ХХІ сторіччя і є важливим педагогічним засобом формування компетенцій особистості студентів. Започаткували проектну методику американський філософ та педагог Джон Д'юї та психолог і викладач Віл'ям Килпатрик на початку ХХ століття, тому саме в Сполучених Штатах Америки в 1920-х роках проектний підхід став використовуватись в сільськогосподарських школах. В подальшому, проектне навчання розвивалось вже у вищій освіті при організації навчального процесу у студентів медичних, технічних, гуманітарних спеціальностей, а завдяки можливості застосування теоретичних знань на практиці, використання проектної методики мало найліпші результати при застосуванні в практичній викладацькій діяльності педагогів при викладанні іноземної мови.

Сьогодні дослідники відмічають переваги участі суб'єкта навчання в методах проектів. Безпосередньо, проекти сприяють підвищенню самостійності активності, творчості, впевненості, набуттю відчуття власного успіху та прогресу, самовизначенню, сприяють соціальному розвитку, набуттю дослідницьких навичок та нових компетенцій, дають можливість реалізувати мету, інтегрувати знання. І хоч існують різні трактовки понять «проектна діяльність», «проектна методика», «метод проектів», їх суть, зміст, різні погляди, що стосуються типології, структури та їх організації діяльності, вчені відмічають їх самостійний, творчий, новоутворюючий характер роботи в процесі їх виконання. В нашій роботі ми розглядали проектну методику як сукупність нових методичних прийомів в педагогіці для підвищення мотивації студентів при застосуванні теоретичних знань в практичній роботі над проектами, спрямовану на підвищення рівня оволодіння новими компетентностями з англійської мови.

Проектна діяльність сприяє розвитку творчих рис характеру студентів, а

залучення їх в творчу діяльність розвиває у них пам'ять, здатність до конкурентоздатної професійної діяльності, бачення проблеми, підвищує їх рівень знань з англійської мови та формує інші позитивні якості, що характерні для людей з розвинутим інтелектом.

Сумісна робота в групах над проектом формує культуру спілкування та навика доступно формулювати думки, терпляче відноситись до думки інших, знаходити інформацію із різних джерел. Враховуючи, що за видами діяльності існують такі типи проектів, як дослідницькі, творчі, ігрові, інформаційні, практично-орієнтовані, а за змістовим аспектом – літературно-творчі, природничо-наукові, екологічні, мовні, культурологічні, рольово-ігрові, спортивні, географічні, історичні, музичні, то студенти мають змогу проявляти всі свої таланти при складанні альбомів, колажів, афіш, газет, вистав, презентацій, тощо. Практичне застосування проектної методики має наступні етапи: 1) навчальний або організаційний етап; 2) підготовчий етап; 3) пошуково-дослідницький етап; 4) активний або реалізаційний етап; 5) заключний або презентативно-творчий звітно-оформлювальний етап; 6) результативно-узагальнюючий завершальний етап. Послідовне виконання цих етапів в співпраці викладача зі студентами дозволяє на заняттях об'єднати теорію з практикою та допомагає вирішувати проблеми реального життя.

Так як застосування проектної методики при вивченні англійської мови підвищує у студентів їх пізнавальну і дослідницьку діяльність та підвищує їх мотивацію до опанування нових компетенцій і підвищення рівня знань з іноземної мови, то це дозволить майбутнім спеціалістам вже на своєму першому робочому місці швидше підняти вгору по кар'єрних сходинках, претендувати на проходження практики за кордоном в найкращих підприємствах, ведучих за своїм професійним напрямом, приймати участь у конкурсах, які дозволяють виграти гранти на подальше навчання або стажування за своєю спеціальністю в країнах Євросоюзу або Сполучених

Штатах Америки, щоб потім застосувати набуті знання і практичні навички в Україні.

Отже, поєднання навчання студентів немовних факультетів за своєю основної спеціальністю та проектного підходу в системі навчання англійській мові дозволяє підвищити як якість підготовки студентів за спеціальністю, так і іншомовну комунікативну компетенцію та мотивацію до якісного вивчення англійської мови до рівнів завдань для складання екзаменів IELTS, необхідних в сучасному суспільстві для майбутньої практичної діяльності та кар'єрного зростання.

В нашому дослідженні, експериментальне навчання за проектною методикою, спрямованою на підвищення мотивації вивчення англійської мови, проводилось у студентів III курсу біотехнологічного факультету Дніпровського державного аграрно-економічного університету. Згідно сучасної класифікації, студенти в процесі навчання обрали індивідуальні та групові проекти, які за своїм видом були представлені мультимедійною презентацією PowerPoint, відеороликом, есе, науковою доповіддю чи статтею за темою «Технологія виробництва м'яса курчат-бройлерів у фермерських господарствах різних країн» (*"Technology of broiler chicken production in farms of different countries"*). Проведення експерименту здійснювалось поетапно.

На першому або організаційному етапі разом з викладачем визначались назва проекту, мета, завдання, планування діяльності та розподіл обов'язків або певних ролей між студентами, якщо проект був груповий. На другому пошуково-дослідницькому етапі, студенти збирали необхідний матеріал з англійськомовних джерел та набували таких компетенцій, як розпізнавання елементів мови (лексика, синтаксис) та формулювання і перевірка гіпотез про зміст повідомлення (прогнозування). На заключному звітному етапі студенти представляли свої проекти згідно з встановленими вимогами. На всіх етапах викладач консультував студентів по всім питанням.

Наглядна демонстрація кінцевого продукту сприяла розвитку мовних можливостей, розширенням міжпредметних компетенцій з формуванням

компетенцій користування іноземною мовою в своїй майбутній професійній діяльності та підвищенні своєї конкурентоспроможності, в практичному використанні англійської мови в різних сферах життя, з подальшим розвитком комунікативної культури. Порівняння результатів попереднього та кінцевого зрізів знань з англійської мови показало його підвищення. Якісна успішність підвищилась на 20%, абсолютна успішність була 100%.

Взагалі, виконання проектних робіт призвело до підвищення інтеграції таких аспектів мовної діяльності та компетентностей при вивченні англійської мови, як аудіювання у 33,33% студентів, вивчення професійної термінології – у 46,67% та ідіом – у 9,5%, переклад – у 36,7%, граматики – у 23,8% учасників експерименту.

Дослідження мотивації до успіху у студентів немовних факультетів при застосуванні проектної методики при вивченні англійської мови показало, що студенти, які вивчали англійську мову з використанням проектної методики, достовірно рідше мали низький ступінь мотивації до успіху в навчанні (6,67% проти 30%, $p < 0,05$).

Отже, сьогодні метод проектів вважається одним із перспективних видів навчання, так як він складає умови для творчої самореалізації студентів, що підвищує їх мотивацію до отримання знань, сприяє розвитку їх інтелектуальних здібностей. Студенти набувають досвід вирішення реальних проблем в зв'язку з майбутньою професійною діяльністю, що проектується при навчанні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болсуновская Л. М., Миронова В. Е., Искоркина А. А. Специфика проектной методики всеобучения иностранному языку студентов младших курсов не языковых вузов (на примере национального исследовательского Томского политехнического университета) *Международный журнал экспериментального образования*. 2015. № 2-3. С. 371–374.
2. Горбачева И. М., Горбачева Е. А. Использование проектной методики при обучении иностранному языку в вузах. *Экономические и социально-гуманитарные исследования*. 2017. № 2 (14). С.58–62.
3. Ильин Е. П. Психология индивидуальных отличий. СПб. : Питер, 2004. 701 с.
4. Захарова Е. Н. Из опыта использования интернет ресурсов по аудированию при обучении английскому языку. Организация самостоятельной работы студентов по иностранным языкам: сборник научно-методических статей преподавателей иностранных языков вузов России. Саратов : Издательство «Техно-Декор», 2018. 244 с.
5. Зозуля К. В. Метод проєктів як засіб формування лінгвосоціокультурної компетенції. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених та здобувачів вищої освіти* (м. Маріуполь, 15 листопада 2019 р.). Маріуполь, 2019. 167 с.
6. Коваль О. Ю. Проектна методика навчання іноземної мови студентів ВНЗ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 63. Т. 2. С. 89–92.

7. Кривошея И. А. Использование метода проектов в подготовке студентов к участию в международном конкурсе студенческих проектных работ на иностранных языках. *Материалы III Республиканской научно-практической конференции* (г. Минск, 31 января 2019 г.). Минск, 2019. С. 70.
8. Павленко В. Г. Использование проектного метода при обучении английскому языку в неязыковом вузе. *Концепт*. 2015. № 11. С. 1–6.
9. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка. *Иностранные языки в школе*. 2000. № 2. С. 3–10.
10. Санникова Ю. А. Проектный метод в изучении английского языка студентами экономических специальностей. *Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта*. 2015. № 12 (130). С. 185–187.
11. Суязова Д. С. Использование проектной методики на уроках английского языка на старшем этапе обучения. *Достижения науки и образования*. 2017. № 5 (19). С. 81–82.
12. Олійник Л. Й., Денисова О. В. Оптимізація усної мовленнєвої діяльності студентів на заняттях англійської мови у ВТНЗ. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Дніпропетровськ, 6-7 квітня 2012 р.). Дніпропетровськ, 2012. С. 3–5.
13. Филончик О. А., Рыжова С. В., Кокорина С. В. Использование проектной деятельности в обучении иностранному языку в вузе. *В мире научных открытий*. 2013. № 3.4 (39). С. 149–160.
14. Шленская Н. М. Интеграция технологического обучения и проектного подхода при обучении иностранному языку в вузе. *Инновации в образовании*. 2018. № 4. С. 10–13.
15. Чала К. М. Проектна методика викладання іноземних мов як нової особистісно-орієнтованої технології. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 16 травня 2016 р.). Київ, 2016. С. 53.

16. Щербина С. В. Застосування проектного методу у викладанні іноземної мови у вищому навчальному закладі. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград : КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. С. 519–522.
17. Aldaihani Hussein A. et al. Students' Perceptions of the Effectiveness of the English Program Taught at the College of Technological Studies in Kuwait. *English Language Teaching*. 2015. No. 4 (8). P. 80–89.
18. Balagiu Alina et al. Group Projects for English Language Evaluation. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 2014. Vol. 112. P. 986–990.
19. Ching-Ying Pan, Hui-Yi Wu. The Cooperative Learning Effects on English Reading Comprehension and Learning Motivation of EFL Freshmen. *English Language Teaching*. 2013. Vol. 6. No. 5. P. 13–27.
20. Deng Lijun. The Project-Based Flipped Learning Model in Business English Translation Course: Learning, Teaching and Assessment. *English Language Teaching*. 2018. Vol. 11. No. 9. P. 118.
21. Dur Veronica. Modern Communicative Methods of Teaching English Grammar to Intermediate Level Students. *The Journal of Linguistic and Intercultural Education*. 2013. Vol. 6. P. 89–106.
22. Efendi Tri Akhmad. The Students' Perceptions of The Implementation of ICT-Supported Project Based Learning in English Teaching. *Indonesian Journal of English Teaching*. 2017. Vol. 6. No. 2. P. 167–183.
23. Eliane H. Augusto-Navarro. The design of teaching materials as a tool in of teacher education: experiences of a Brazilian teacher education program. *Ilha Desterro*. 2015. Vol. 68. No.1. 20 p.
24. Escobar Fandiño, Fredy Geovanni, et al. Motivation and E-Learning English as a Foreign Language: A Qualitative Study. *Heliyon*. 2019. Vol. 5. No. 9. P. 7.
25. Escobar Fandiño, Fredy Geovanni, and Angela Juliette Silva Velandia. How an Online Tutor Motivates E-Learning English. *Heliyon*. 2020. Vol. 6. No. 8. P. 7.

26. Fadel H. M. Al Othman, Khaled M. Shuqair. The Impact of Motivation on English Language Learning in the Gulf States. *International Journal of Higher Education*. 2013. Vol. 2. No. 4. P. 123–130.
27. Fatmawati Sofyan A. Gani, Iskandar Abdul Samad, Syiah Kuala University, Banda Aceh. Techniques for esp students in teaching English. *English Education Journal*. 2018. Vol. 9 (4). P. 513–526.
28. Gani Sofyan A., et al. Investigating rural students' strategies in English learning. *International Journal of Education*. 2018. Vol. 11. No. 1. P. 68.
29. Heejae Shin. Learner Perceptions on a Keypal Project in the English Classroom. *Multimedia-Assisted Language Learning*. 2009. Vol. 12. No. 1. P. 103–123.
30. Jocelyn Howard, Jae Major. Guidelines for Designing Effective English language Teaching Materials. *The TESOL Journal*. 2004. No. 12. P. 101–109.
31. Johri Rachna. Exploring the Transition from Project Based Learning to Problem Based Learning. *The International Journal of Learning in Higher Education*. 2015. Vol. 22. No. 4. P. 79–89.
32. Kalyanova L. M. Active and Interactive Methods of Teaching a Foreign Language to Students of a Technical University. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. 2020. Vol. 12. No. 4. P. 833–839.
33. Karna Bahadur Maski Rana. Strategies for Pre-service Secondary English Teacher Development in the UK. *Journal of NELTA*. 1970. Vol. 15. No. 1–2. P. 134–145.
34. Khoiriyah Khoiriyah, Rina Setyaningrum. Project-Based Learning Method in Teaching English Speaking Skill For Eleventh Grade of SMA Negeri 3 Malang. *A Journal of Culture, English Language Teaching, Literature Linguistics*. 2017. Vol. 2. No. 3. P. 59.
35. Kitjaroonchai Nakhon. Motivation Toward English Language Learning of Students in Secondary and High Schools in Education Service Area Office 4,

- Saraburi Province, Thailand. *International Journal of Language and Linguistics*. 2013. Vol. 1. No. 1. P. 22.
36. Kong Na. Establishing a Comprehensive English Teaching Pattern Combining the Communicative Teaching Method and the Grammar-Translation Method. *English Language Teaching*. 2011. Vol. 4. No. 1. P. 76.
 37. Kravchyna T. Types of Interactive Methods of Teaching English for Technical Students. *Open educational E-Environment of modern university*. 2018. No. 5. P. 140–145.
 38. Kym Inyoung. Developing a Project-Based Capstone Design Course for English Writing Class. *Korean Association For Learner-Centered Curriculum And Instruction*. 2017. Vol. 17. No. 15. P. 443–466.
 39. Li Huiyin. On Guidelines for College English Teaching and Challenges for College English Teachers. *English Language Teaching*. 2015. Vol. 9. No. 1. P. 77.
 40. Meenu Pandey, Prabhat Pandey. Better English for Better Employment Opportunities.” *International Journal of Multidisciplinary Approach and Studies*. 2014. Vol. 1. No.4. P. 93–100.
 41. Mohamed El Sayed Ali, Walaa El-Henawy. Using Project-Based Learning for Developing English Oral Performance: A Learner-Friendly Model. *The 2nd International Conference, Faculty of Education, Port Said University* (town Port Said, April 18-19, 2015). Port Said, 2015. P. 412–428.
 42. Mohammad Alali Omar et al. A Perspective Evaluation of Group Work in English Language Classroom. *International Journal of English Language and Literature Studies*. 2020. Vol. 9. No. 1. P. 56–62.
 43. Morgan A. Theoretical aspects of project-based learning in higher education. *British Journal of Educational Technology*. 1983. Vol. 14. №1. P. 66–78.
 44. Patrick Proctor C. et al. How Motivation and Engagement Predict Reading Comprehension among Native English-Speaking and English-Learning Middle School Students with Disabilities in a Remedial Reading Curriculum. *Learning and Individual Differences*. 2014. Vol. 36. P. 76–83.

45. Roshid Mohammad Moninoor, Raqib Chowdhury. English Language Proficiency and Employment: A Case Study of Bangladeshi Graduates in Australian Employment Market. *Mevlana International Journal of Education*. 2013. Vol. 3. No. 1. P. 68–81.
46. Ruby Jackeline Pinzon Castaneda. English teaching through project based learning method, in rural area. *Cuadernos de Lingüística Hispánica*. 2014. No. 23. P. 151–170.
47. Shaaban Kassim. An Initial Study of the Effects of Cooperative Learning on Reading Comprehension, Vocabulary Acquisition, and Motivation to Read. *Reading Psychology*. 2006. Vol. 27. No. 5. P. 377–403.
48. The Project Method in the Teaching of English. *Western European Education*. 1971. Vol. 3. No. 2–3. P. 161–178.
49. Thomson N. Language Teaching Strategies and Techniques Used to Support Students Learning in a Language other than Their Mother Tounge. *Psychology for Language Teachers*. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. 16 p.
50. Zeng Yujun. Research on English Translation Teaching Based on Project Teaching Method. *Journal of Contemporary Educational Research*. 2019. Vol. 3. No. 3. P. 24–28.

СПИСОК ДЖЕРЕЛІ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

1. David Cotton, David Falvey, Simon Kent. Market Leader. Business English course book. Harlow, United Kingdom : Pearson Longman, 2010. 176 p.
2. John Rogers. Market Leader. Business English course book. Harlow, United Kingdom : Pearson Longman, 2005. 96 p.

Тест на знання англійської мови

(в залежності від кількості правильних відповідей визначається рівень знань: 0-8 – Beginner (початковий рівень); 9-14 – Elementary (базовий рівень); 15-22 – Pre-intermediate (нижче середнього); 23-30 – Intermediate (середній); 31-35 – Upper-intermediate (вище середнього); 36-40 – Advanced (просунутий)).

1. Виберіть найбільш підходящу відповідь! “What does your husband do?”

- a) He is feeding the dog.
- b) He is a doctor.
- c) Yes, he does.
- d) Yes, he is.

2. Що таке альтернативне питання в англійській мові?

- a) Питання, що потребує відповідь «Так» чи «Ні».
- b) Спеціальне питання до любого члену речення.
- c) Питання, що визначають вибір між двома якістьями, предметами чи діями.
- d) Питання, що уточнює якість ствердження.

3. Yesterday I a bird.

- a) saw
- b) sawed
- c) see
- d) seed

4. Знайдіть неправильне дієслово: to play, to smile, to laugh, to see.

- a) to play
- b) to smile
- c) to laugh

d) to see

5. За допомогою якого суфіксу може утворюватись прислівник в англійській мові? Від якої частини мови?

- a) За допомогою суфіксу “ly” від дієслів.
- b) За допомогою суфіксу “-ly” від прикметника.
- c) За допомогою суфіксу “-ed” від іменника.
- d) За допомогою суфіксу “-ing” від прикметника.

6. Вкажіть іменник, що мають неправильну форму множинного числа.

- a) lady
- b) gentleman
- c) son
- d) daughter

7. Знайдіть помилку в трьох формах дієслова:

- a) teach – taught – taught
- b) catch – caught – caught
- c) bring – braught – braught
- d) seek – sought – sought

8. Виберіть найбільш підходящу відповідь! “What is she doing?”

- a) She is playing with the bunny.
- b) She is a manager.
- c) She cleans the house every day.
- d) She is clean the carpet.

9. Як здійснюється дія, що виражається дієсловом в Present Continuous?

- a) Дія, виражене дієсловом в Present Continuous, в усіх випадках здійснюється постійно або регулярно в теперішньому часі.
- b) Дія, що здійснюється завжди в майбутньому часу.

c) Дійство, що здійснюється в даний момент, або момент мови в теперішньому часі.

d) Дійство, що вже вчинено та в реченні підкреслюється результат такої дії.

10. Karina never minds the movie again.

- a) to watch
- b) to be watched
- c) watch
- d) watching

11. I couldn't help

- a) for laughing
- b) and laughed
- c) laughing
- d) to laughed

12. Можу я взяти Ваш олівець?

- a) Can I take your pencil?
- b) Must I take your pencil?
- c) Should I take your pencil?
- d) May I take your pencil?

13. Марта ніколи не чула, як він говорить англійською.

- a) Martha never heard him spoke English.
- b) Martha never heard him to speak English.
- c) Martha has never heard him speak English.
- d) Martha never heard how he speaks English.

14. Я знаю його чотири роки.

- a) I know him four years.
- b) I have been knowing him for four years.
- c) I know him for four years.
- d) I have known him for four years.

15. В якому із представлених нижче слів звук, який передається літерою “а”, відрізняється від інших:

- a) map
- b) tape
- c) age
- d) make

16. I have butter, please, buy some.

- a) little
- b) many
- c) few
- d) a few

17. The taxi by 7 o'clock yesterday.

- a) has arrived
- b) had arrived
- c) arrived
- d) is arrived

18. Мабуть, він продав свою машину.

- a) It must be that he has sold his car.
- b) He must sold his car.
- c) He should have solden his car.
- d) He must have sold his car.

19. Я хочу, щоб погода була гарна.

- a) I want that the weather will be fine.
- b) I want the weather to be fine.
- c) I want the weather be fine.
- d) I want the weather being fine.

20. Який же він розумний хлопчик!

- a) What an intelligent boy is he!
- b) What the intelligent boy is he!
- c) What an intelligent boy he is!

d) What the intelligent boy he is!

21. Find the incorrect sentence.

a) Though it was nine o'clock in the evening, there were not many people in the bar.

b) Although it is nine o'clock in the evening, there are not many people in the restaurant.

c) It was only nine o'clock in the morning, and there were too many people in the café.

d) Through it was eight o'clock in the morning, there weren't many people in the pub.

22. Яке із перерахованих нижче речень не можна перекласти на українську мову як «Я читаю»?

a) I read magazines every day.

b) I am reading a book.

c) I have been reading the magazine for two hours.

d) Всі варіанти підходять.

23. When Kate at Pier 90, it was crowded with football fans.

a) achieved

b) arrived

c) entered

d) reached

24. There was no one to cheer him

a) on

b) in

c) up

d) over

25. Could you possibly give me ?

a) a advice

b) an advice

c) some advices

d) a piece of advice

26. Marvin asked me

- a) what was my favourite vegetable
- b) what my favourite vegetable was
- c) what is my favourite vegetable
- d) what about my favourite vegetable

27. The accident happened our way home.

- a) in
- b) on
- c) for
- d) about

28. If he were not so absent-minded, he you for your sister.

- a) would not mistake
- b) would not have mistaken
- c) would not have been mistaken
- d) did not mistake

29. If Mike lived in the country house, he happier.

- a) was
- b) is
- c) will be
- d) would be

30. that wierd man sitting over there?

- a) Which
- b) Whose
- c) Who's
- d) Who

31. How long his house?

- a) has Mr Johnson had
- b) does Mr Johnson have
- c) had Mr Johnson had

d) has Mr Johnson been having

32. Ron has made up his to become a teacher.

- a) brains
- b) decision
- c) head
- d) mind

33. If Deborah to dinner tomorrow, I'll be happy.

- a) will come
- b) comes
- c) came
- d) was coming

34. Ask somebody for occupation.

- a) his
- b) her
- c) their
- d) its

35. Kids shouldn't take those pills, and

- a) neither should she
- b) neither she should
- c) she did either
- d) either shouldn't she

36. The doctor me that there would be no pain.

- a) sured
- b) insured
- c) reassured
- d) ensured

37. I am looking for an method of heating.

- a) economics
- b) economy
- c) economic

d) economical

38. We try to be to the needs of the customer.

a) responsible

b) responsive

c) respondent

d) response

39. An obstetrician/gynecologist at the pre-conception clinic suggests

wesome

a) further tests.

b) doing

c) to do

d) are doing

e) should do

40. This particular college has a very selective policy.

a) acceptance

b) entrance

c) admissions

d) admittance

Оцінка результатів:

0-8 – Beginner (початковий рівень)

9-14 – Elementary (базовий рівень)

15-22 – Pre-intermediate (нижче середнього)

23-30 – Intermediate (середній)

31-35 – Upper-intermediate (вище середнього)

36-40 –Advanced (просунутий)

**Анкета для визначення компетентностей та факторів, що впливають
підвищенню рівня знань студентів з англійської мови**

Чи володієте Ви наступними компетентностями?	Так	Ні
Англійська термінологія		
Переклад		
Аудіювання		
Граматика		
Ідіоми		
Чи впливають наступні фактори на підвищення рівня знань з англійської мови?	Так	Ні
Рухова активність		
Достатній нічний сон		
Наявність відпочинку вдень		
Позитивний настрій		
Збалансоване харчування		

Психологічна методика «Діагностика мотивації до успіху» (Т. Елерс)

Психологічна методика «Діагностика мотивації до успіху» представлена 41 питанням, на які треба дати одну відповідь: «так» чи «ні» (адаптована для студентів). Ступінь вираженості мотивації до успіху оцінюється за кількістю балів, що порівнюються із стандартним «ключем» для правильної інтерпретації тестів.

Питання

1. Коли є вибір, то краще виконати завдання швидше, чим відкласти на певний час.
2. Я нервую, коли не можу на всі 100% виконати завдання.
3. Коли я відповідаю, то це виглядає так, наче я все «ставлю на карту».
4. Коли виникає проблемна ситуація, я частіше всього приймаю рішення одним (-ою) із останніх.
5. Коли у мене два дні поспіль немає завдань, я втрачаю спокій.
6. В деякі дні мої успіхи бувають нижче середніх.
7. По відношенню до себе я більш суровий (-а), ніж по відношенню до інших.
8. Я більш доброзичливий (-а), ніж інші.
9. Коли я відмовляюсь від важкого завдання, я потім суворо засуджую себе, так як знаю, що в ньому я теж досягнув (-ла) успіху.
10. В процесі виконання завдань я потребую невеликих перерв для відпочинку.
11. Старанність не є основною моєю рисою характеру.
12. Мої досягнення в навчанні не завжди однакові.
13. Мене більше приваблюють інші завдання, ніж ті, які я виконую.
14. Засудження стимулює мене сильніше, ніж винагорода.

15. Я знаю, що мої одногрупники вважають мене людиною, що багато вчиться.
16. Перепони мене загартовують.
17. У мене легко викликати шанобливість.
18. Коли я відповідаю або виконую завдання без натхнення, то це звичайно помітно.
19. При виконанні роботи я не розраховую на допомогу інших.
20. Іноді я відкладаю те, що повинен (-а) зробити зараз.
21. Треба покладатись тільки на самого (-му) себе.
22. В житті мало речей, більш важливих, ніж гроші.
23. Завжди, коли мені треба виконувати важливе завдання, я ні про що інше не думаю.
24. Я менш шанобливий (-ва), ніж інші.
25. В кінці канікул я звично радію, що скоро почнуться заняття.
26. Коли я розташований (-на) на виконання завдання, то я виконую його краще, ніж інші.
27. Мені простіше та легше спілкуватись із людьми, які можуть гарно вчитись.
28. Коли у мене немає завдань, я відчуваю, що мені не по собі.
29. Мені приходится виконувати найважчі завдання частіше, ніж іншим.
30. Коли мені приходится приймати рішення, я стараюсь робити це найкраще.
31. Мої друзі іноді вважають мене лінивим (-ою).
32. Мої успіхи в якійсь мірі залежать від моїх колег.
33. Немає сенсу протидіяти волі викладача.
34. Іноді не знаєш, які завдання треба бути виконувати.
35. Коли щось виходить не так, то я нетерплячий (-ча).
36. Я звертаю мало уваги на свої досягнення.
37. Коли я працюю разом з іншими, то результати виконаного завдання є кращими.

38. Багато є завдань, які я не виконав (-ла) до кінця.

39. Я заздрю людям, які не вчаться.

40. Я не заздрю тим, хто прагне до успіху.

41. Коли я впевнений (-на), що стою на правильному шляху, для доказу своєї точки зору, то я йду вперед до крайніх мір і відстоюю її. «Ключ» до відповідей:

Нараховується 1 бал за позитивні відповіді «да» на питання: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 37, 41.

Нараховується 1 бал за негативні відповіді «ні» на питання: 6, 19, 18, 20, 24, 31, 36, 38, 39.

Інші питання не враховуються.

Інтерпретація результатів:

Від 1 до 10 балів – низька мотивація;

від 11 до 16 балів – середній рівень мотивації;

від 17 до 20 балів – помірно високий рівень мотивації;

вище 21 бала – надто високий рівень мотивації до успіху.

SUMMARY

Diploma thesis – 54 p., 52 sources.

Object of study: process of teaching English to students for senior courses of non-language faculties of the level of education "Bachelor".

Thesis objective: features of application of project methodology at senior courses of non-language faculties of the level of education "Bachelor" as a means of increasing the motivation to learn a foreign language.

Theoretical and methodological background: general provisions of developmental psychology, methods of teaching foreign languages (K.V. Zozulya, O. Yu. Koval, V.G. Pavlenko, E.S. Polat, L.Y. Oliynyk, O.V. Denisova, S.V. Shcherbina, L.M. Bolsunovska, N. M. Shlenska, K. M. Chala).

Obtained results: The study showed that the application of the project methodology helped to improve knowledge of English and increase the level of foreign language proficiency from basic (Elementary) to intermediate (Intermediate) and above average (Upper-intermediate). In the process of experimental learning, students improved their lexical and grammatical competences and showed greater activity and interest in the learning process. The study demonstrated the effectiveness of the application of project methodology in teaching students of non-language faculties, as evidenced by increasing the level of knowledge based on test results, and increasing the overall academic performance of students. As a result of the study, the motivation to learn a foreign language among students of non-language faculties increased.

Key-words: *competencies, English language, learning, motivation, project, students*

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Силиченко Катерина Андріївна, студентка II курсу, заочної форми навчання, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма Мова і література (англійська), адреса електронної пошти sylychenko.k.a@dsau.dp.ua,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Застосування проектної методики для підвищення мотивації вивчення англійської мови студентами немовних факультетів» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

Силиченко К.А.